

ທີ່ ຮງ ແກ້ວມະນຸດລາຍ

๗ สิงหาคม ๒๕๖๓

ສປ.ອວ (1) 18924

รับที่ 18924
วันที่ 17 ส.ค. 2563 14:40

..... 104
ตรวจสอบ..... จำนวน ๑ ฉบับ 19-42

870-1574868, 1000

เรื่อง ขอเชิญร่วมแสดงความคิดเห็นสำหรับร่างมาตรฐานประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ๕๙๘

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย (ร่าง) มาตรฐานประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในการนี้ใช้สารเคมีอันตราย จำนวน๑ฉบับ

ด้วย สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการจัดทำมาตรฐานประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย และกำหนดรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างมาตรฐานฯ ดังกล่าว เพื่อให้ร่างมาตรฐานฉบับนี้มีความสมบูรณ์ สามารถประกาศใช้เป็นแนวทางให้สถานประกอบกิจการนำไปปฏิบัติโดยสมัครใจ เพื่อความสอดคล้องกับกฎหมายและเพื่อความปลอดภัยในการทำงานของผู้ปฏิบัติงาน

ในการนี้ สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยฯ พิจารณาเห็นว่าหน่วยงานของท่านเกี่ยวข้องในการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง จึงขอเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นสำหรับร่างมาตรฐานประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายฉบับนี้ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้กับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการยกร่างหรือแสดงความคิดเห็นประเด็นอื่น ๆ ซึ่งหลังจากนี้ สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยฯ จะนำข้อมูลที่ได้ไปประกอบการจัดทำมาตรฐานและเผยแพร่ให้สถานประกอบกิจการ ที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาตรฐานนี้ไปใช้ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการทำงานต่อไป

โดยสามารถแสดงความคิดเห็นต่อร่างมาตรฐานฯ ได้ตั้งแต่วันนี้จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ผ่านทางเว็บไซต์ <http://1ab.in/cXm> หรือสามารถดาวน์โหลดจาก QR Code ที่ปรากฏท้ายหนังสือฉบับนี้ ทั้งนี้ได้มอบหมายให้นางสาวสภารัตน์ คงตาม นักวิจัยปฏิบัติการ เป็นผู้ติดต่อประสานงาน โทร. ๐๖ ๑๔๒๐ ๓๙๗๑

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอขอบคุณในความร่วมมือมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

② ranon / London / UK


Dr. A. R. P. Alves

(นายวันนี้ นนทศิริ)
ผู้อำนวยการสำนักอำนวยการ

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยฯ

ໂທຣສັພທ໌ ០ ២៤៤៥ ៩១១

ପ୍ରକାଶ ଓ ଉତ୍କଳ କୌଣସି

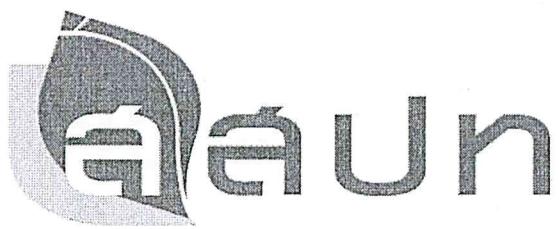
๔๙ | รายงานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ tos@tosh.or.th

(นายวราวนท์ ปีติวรรณ)

ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (ศาสตราจารย์สัมพันธ์ ฤทธิเดช)
เลขที่ 18 ๙๐๘, ๗๓
เมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปฏิบัติราชการแทน จังหวัดเชียงใหม่ การอุดมศึกษา



QR Code ประชาพิจารณ์



มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง
ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

Standard of Health Risk Assessment for
Occupational Exposure to Chemicals Specification

จัดทำโดย

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)
กระทรวงแรงงาน



ชื่อหนังสือ : มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

ชื่อผู้แต่ง : คณะทำงานจัดทำมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

ปีที่พิมพ์ : ปี พ.ศ. 2563

ครั้งที่พิมพ์ : จัดพิมพ์ครั้งที่ 1

โรงพิมพ์ :

ISBN :

คณะกรรมการวิชาการ

1. นางสาวสุดธิดา	กรุงไกรวงศ์	ประธานคณะกรรมการ
2. นายกฤษฎา	ชัยกุล	อนุกรรมการ
3. นายวิเลิศ	เจติยานนวัตร	อนุกรรมการ
4. นายเกียรติศักดิ์	บุญสนอง	อนุกรรมการ
5. นางลัดดา	ตั้งจินตนา	อนุกรรมการ
6. นายสีบศักดิ์	นันทวนิช	อนุกรรมการ
7. นายประมุข	โอลิมปิค	อนุกรรมการ
8. นายธนูศิลป์	สลีอ่อน	เลขานุการ

คณะกรรมการ

**จัดทำมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง
ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย**

1. รศ.ดร.ประมุช โอศิริ	ประธานคณะกรรมการ
มหาวิทยาลัยมหิดล	
2. นางสาวอุมาพร ครองสกุลสุข	คณะกรรมการ
กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน	
3. นางสาวสุภัค ภู่ภูมิรัตน์	คณะกรรมการ
บริษัท ไทยอาชีวีเคมีภัณฑ์ จำกัด	
4. ผศ.ดร.เพ็ญศรี วัจฉะภูณานุ	คณะกรรมการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
5. นายนัฐชานนท์ เขาราธ	คณะกรรมการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	
6. ดร.ธนุศิลป์ สลีอ่อน	คณะกรรมการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
7. นางสาวสุภารัตน์ คงตา	คณะกรรมการและเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
8. นายพฤทธิพงศ์ สามสังฆ์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
11. ดร.ธนวรรณ ฤทธิชัย	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
12. นางสาวกฤตติกา เหล่าวัฒนโรจน์	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
13. นางสาวปัญชลิกา ชั้นขุนทด	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	
14. นางสาวเพرمมุดา นวลศรี	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)	

คำนำ

สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) ภายใต้การกำกับดูแลของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน โดยอำนาจหน้าที่หนึ่งของสถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน) คือ การพัฒนาและสนับสนุนการจัดทำ มาตรฐาน เพื่อส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

การประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่สถานประกอบกิจการที่มี ลูกจ้างต้องปฏิบัติงานสัมผัสสารเคมีหรือที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการ มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพ ลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายฉบับนี้ สถาบันส่งเสริมความปลอดภัยฯ จึงได้จัดทำขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้ สถานประกอบกิจการดำเนินการจัดทำระบบการประเมินความเสี่ยงสุขภาพของลูกจ้างจากการรับสัมผัส สารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีแนวทางในการคุ้มครองดูแลสุขภาพผู้ปฏิบัติงานจาก สารเคมี เพื่อสร้างเสริมคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี และถือเป็นการปฏิบัติได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตาม กฎหมายความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกฎหมายหรือมาตรฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องด้วย

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คณะอนุกรรมการวิชาการ	ก
คณะทำงานจัดทำมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย	ข
คำนำ	ค
1. บทนำ	1
2. ขอบเขต	2
3. คำนิยาม	3
4. ข้อกำหนดมาตรฐาน	5
4.1 ข้อกำหนดทั่วไป	5
4.2 การกำหนดนโยบาย และการวางแผน	6
4.2.1 นโยบายด้านความเสี่ยงต่อสุขภาพลูกจ้างในกรณีใช้สารเคมีอันตราย	6
4.2.2 กำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ	8
4.2.3 กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง	10
4.2.4 การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย	12
4.2.5 วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนงาน	17
4.3 การนำไปใช้และปฏิบัติ	19
4.3.1 การดำเนินการและความรับผิดชอบ	19
4.3.2 การมีส่วนร่วมและการบริึกษาและการถือสาร	20
4.3.3 การพัฒนาความรู้	22
4.3.4 การรักษาบันทึก ข้อมูลและเอกสาร	24
4.3.5 การกำหนดแนวทางควบคุมความเสี่ยงลูกจ้าง	26
4.4 การตรวจสอบ และแก้ไข	28
4.4.1 การตรวจสอบตามผู้ร่วง ตรวจสอบการดำเนินงาน	28
4.4.2 การตรวจสอบระบบ	30
4.4.3 การดำเนินการเมื่อเกิดความผิดปกติหรือบกพร่อง	33
4.5 การทบทวนจัดการ	35
4.5.1 การทบทวนของฝ่ายบริหาร	35
5. ภาคผนวก	37
ก. คำแนะนำในการใช้มาตรฐานฯ	37
ข. ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน	38

1. บทนำ

สถานการณ์ในปัจจุบันเกี่ยวกับการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ที่ได้นำเอาสารเคมีอันตรายมาใช้ในกระบวนการผลิตด้วยวิธีการที่หลากหลาย แตกต่างกันไปตามชนิดและปริมาณของสารเคมีอันตราย ซึ่งสารเคมีอันตรายแต่ละชนิดจะมีคุณสมบัติและอันตรายแตกต่างกัน ยังผลให้ภาคธุรกิจและหน่วยงานทางอาชีวอนามัยและความปลอดภัยได้ตระหนักรถึงความสำคัญของอันตรายและผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ซึ่งได้กำหนดให้มีข้อบังคับทางกฎหมายภายใต้ พ.ร.บ. ความปลอดภัยฯ พ.ศ. 2554 และ พ.ร.บ.คุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เป็นมาตรการควบคุมความปลอดภัยเกี่ยวกับสารเคมีที่มีการใช้งานในสถานประกอบกิจการ

มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายฉบับนี้ได้จัดทำขึ้น เป็นแนวทางในการจัดทำระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ให้หน่วยงาน สถานประกอบกิจการได้นำไปใช้เป็นแนวทางดำเนินการปฏิบัติจัดทำระบบการจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพในการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้างที่อาจเกิดขึ้นกับลูกจ้างจากการสัมผัสกับสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้มีแนวทางในการคุ้มครองดูแลผู้ปฏิบัติงานจากสารเคมีได้อย่างปลอดภัย และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตการทำงานที่ดี

2. ขอบเขต

มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงฯ นี้ ประกอบด้วยส่วนสำคัญเกี่ยวกับข้อกำหนด หลักการวัดคุณสมบัติของขอบเขตและขั้นตอนการปฏิบัติสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินการ จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ในการดำเนินการจัดทำระบบการประเมินความเสี่ยงฯ แก่สถานประกอบกิจการ หน่วยงานที่จัดทำระบบต่อไป และมุ่งหวังให้มีการพัฒนาปรับปรุงในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมต่อไปในสถานประกอบกิจการ

มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงฯ เป็นระบบการจัดการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย โดยมีวิธีประเมินความเสี่ยง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน การซึ่งปั่งอันตราย (Hazard Identification) การอธิบายลักษณะของอันตราย (Hazard Characterization) การประเมินการได้รับสัมผัส (Exposure Assessment) การอธิบายลักษณะความเสี่ยง (Risk Characterization) ภายใต้แนวทางการดำเนินการของระบบตามข้อกำหนดของมาตรฐานในลักษณะของระบบวงจรการบริหารงานคุณภาพ PDCA ได้แก่ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสม (Act) โดยกำหนดให้เป็นแนวทางในการจัดทำข้อกำหนดที่ระบุในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ซึ่งเป็นระบบที่มุ่งเน้นให้หน่วยงาน/สถานประกอบกิจการใช้เป็นแนวทางจัดทำการดำเนินงานในการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายในหน่วยงานของตนให้เกิดประสิทธิผล

โดยมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงฯ มีข้อกำหนดการดำเนินการจัดทำระบบที่มีรายละเอียดครอบคลุมประดิษฐ์กิจกรรมการดำเนินการของระบบบริหารจัดการตามหลักขององค์การมาตรฐานสากล โดยใช้ข้อกำหนดในลักษณะของระบบการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัย ISO45001 (ISO / DIS 45001) Occupation & Health and Safety Management System โดยกำหนดใช้เครื่องมือในการการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย โดยพัฒนาจากคู่มือฯ และรายงานวิจัยจำนวน 17 รายการ (ดังแสดงในตาราง) เป็นแนวทางในการจัดทำ

ลำดับ	ระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
(Chemical Health risk assessment model)	
1	WHO Human Health Risk Assessment Toolkit: Chemical Hazards
2	International Chemical Control Toolkit
3	The Global Product Strategy (GPS)
4	Control of Substance Hazard to Health (COSHH)
5	The NIOSH Occupational Exposure Banding Process for Chemical Risk Management
6	CCOSH Control Banding
7	Organisation Chemical Management Guide
8	Semi-Quantitative Risk Assessment (SQRA)
9	The Stoffenmanager Ager
10	KjemiRisk (Open to members only)
11	Risk Potential Hierarchy (Available in French only)
12	Regetox and SOBANE (Available in French & Dutch only)
13	Chemical Hazard Risk Management (CHARM) The Korean Control Toolkit (KCT)
14	Chemical Health Risk Assessment (CHRA)
15	มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การประเมินความเสี่ยงด้านสารเคมีต่อสุขภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม (มอก 2535-2555 ; TIS 2535-2555)
16	The Development of QHRA
17	Semi-Quantitative Risk Assessment (SQRA)-china

3. คำนิยาม

ความหมายของคำที่ใช้ในมาตรฐานมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย มีดังต่อไปนี้

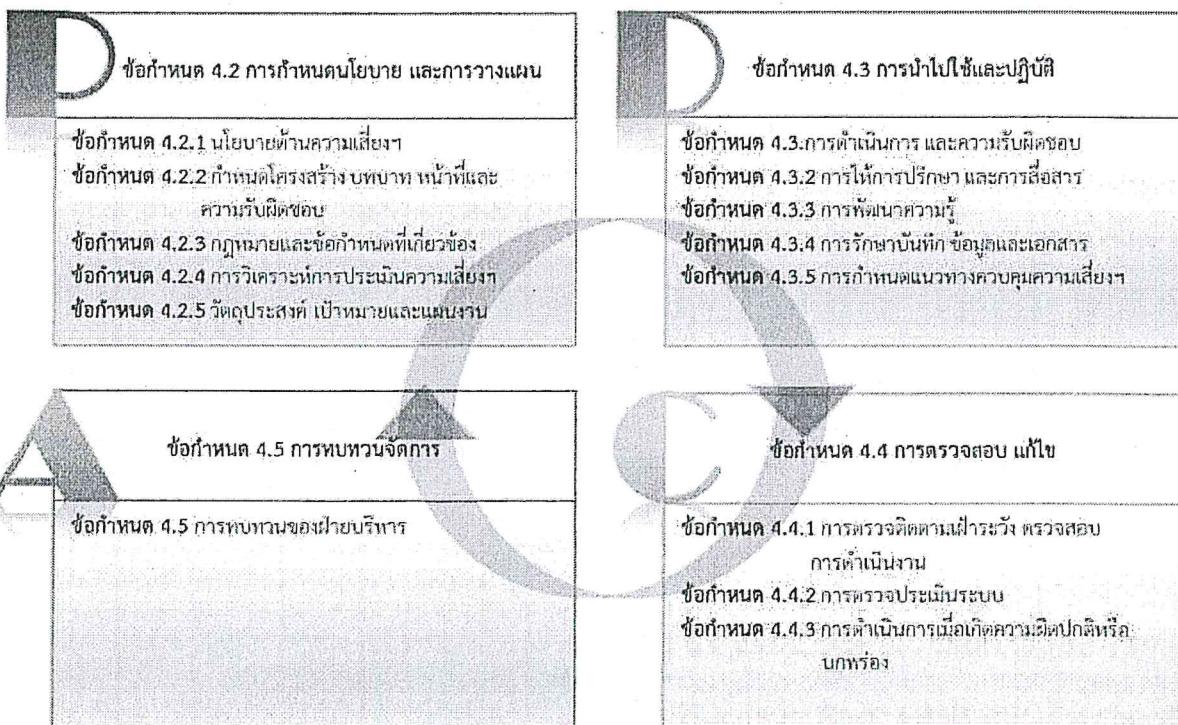
- 3.1 ความเสี่ยง หมายถึง ค่าคาดการณ์ถึงความน่าจะเป็นที่จะเกิดอันตรายจากการได้รับสัมผัสสารเคมีอันตรายในขณะปฏิบัติงานที่มีอาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของลูกจ้าง**
- 3.2 การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการประมาณระดับความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้สารเคมีในการทำงาน และการตัดสินว่าความเสี่ยงนั้นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือยอมรับไม่ได้**
- 3.3 สถานประกอบกิจการ หมายถึง หน่วยงานแต่ละแห่งของนายจ้างที่มีลูกจ้างทำงานอยู่ในหน่วยงาน**
- 3.4 นายจ้าง หมายถึง นายจ้างตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554**
- 3.5 ลูกจ้าง หมายถึง ลูกจ้างตามพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. 2554**
- 3.6 ประธานคณะกรรมการ หมายถึง ลูกจ้างระดับบริหารซึ่งเป็นผู้แทนนายจ้าง (Chem-HRA Management Representative ; Chem-HRA MR) ในการดำเนินระบบการบริหารจัดการ เกี่ยวกับมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย**
- 3.7 คณะกรรมการ หมายถึง ลูกจ้างซึ่งเป็นผู้แทนลูกจ้างจากแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (Chem-HRA Team) ในการดำเนินระบบการบริหารจัดการเกี่ยวกับมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย**
- 3.8 งานที่ทำ หมายถึง หน้าที่รับผิดชอบของคนลูกจ้างแต่ละคนที่ได้รับมอบหมายทั้งหน้าที่หลักและหน้าที่รอง**
- 3.9 สภาพแวดล้อมในการทำงาน หมายถึง สภาพแวดล้อมทั่วไปที่อยู่โดยรอบลูกจ้างที่สามารถได้รับสัมผัสสารเคมีเข้าสู่ร่างกายในขณะปฏิบัติงาน**
- 3.10 สารเคมีอันตราย หมายถึง ธาตุ สารประกอบ หรือสารผสม ตามบัญชีรายชื่อที่อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานประกาศกำหนด ซึ่งมีสถานะเป็นของแข็ง ของเหลว หรือก๊าซ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเส้นใย ผุ่น ละอองไอ หรือฟูม ที่มีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างรวมกัน ได้แก่ มีพิษ กัดกร่อน ระคายเคือง ซึ่งอาจทำให้เกิดอาการแพ้ การก่อมะเร็ง การเปลี่ยนแปลงทางพันธุกรรม เป็นอันตรายต่อทารกในครรภ์หรือสุขภาพอนามัย หรือทำให้ถึงแก่ความตาย**
- 3.11 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่อาจได้รับผลกระทบจากความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ได้แก่ นายจ้าง ลูกค้า ลูกจ้าง ที่เป็นลูกจ้างระดับหัวหน้างาน ระดับปฏิบัติการ และรวมถึงลูกจ้างรับเหมาค่าแรง**

- 3.12 ระบบการจัดการ หมายถึง ระบบการบริหาร ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางและการควบคุมในสถานประกอบกิจการ เช่น นโยบาย แผนงาน ขั้นตอน วิธีปฏิบัติ การดำเนินงาน การควบคุม ซึ่งมีองค์ประกอบ ได้แก่ บุคลากร ทรัพยากรต่าง ๆ ในสถานประกอบกิจการที่มีความเกี่ยวเนื่อง เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ข้อก าหนดแห่งมาตรฐานนี้ ได้รับการปฏิบัติอย่างครบถ้วนและสามารถบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้
- 3.13 การมีส่วนร่วมและการบริการ หมายถึง การสื่อสาร สองทาง ระหว่างผู้ให้การบริการและผู้รับ โดยผู้ให้การบริการต้องใช้ทักษะต่าง ๆ ในการช่วยให้ผู้รับคำบริการมีโอกาสคิด และตัดสินใจ เลือกวิธีการปฏิบัติตามแนวทางที่เหมาะสมได้ด้วยตัวเอง
- 3.14 การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการส่งข่าวสาร จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มบุคคล ด้วยวิธีการส่งข่าวสารแบบทางเดียวหรือ สองทางให้เกิดสื่อผ่านช่องทางที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ มีผู้ส่งและผู้รับ มีจุดมุ่งหมายคือ เข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ส่งและผู้รับ
- 3.15 สิทธิอันพึงมีพึงได้ หมายถึง สิทธิตามสถานานุรูป ภายใต้ข้อกำหนดทางกฎหมาย ข้อกำหนดของสถานประกอบกิจการ และแนวปฏิบัติตามบรรทัดฐานทางสังคม ที่คำนึงถึงความเหมาะสมสมกับเพศ วัย เชื้อชาติ สัญชาติและศาสนา เป็นต้น
- 3.16 ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ หมายถึง ระดับความเสี่ยงที่สถานประกอบกิจการยอมรับได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีมาตรการควบคุม หรืออาจเป็นผลจากการมีมาตรการที่เหมาะสมในการลดหรือควบคุมความเสี่ยง
- 3.17 การสอบเทียบ หมายถึง กระบวนการดำเนินการทางมาตรฐานวิทยา เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าข้อมูลโดยเครื่องมือวัดหรือระบบการวัด หรือค่าที่แสดงโดยเครื่องมือวัดที่เป็นวัสดุกับค่าสมนับที่รู้ของปริมาณที่วัด ภายใต้ภาวะที่ระบุไว้
- 3.18 การตรวจประเมิน หมายถึง กระบวนการภายในสถานประกอบกิจการ ที่เป็นระบบ เป็นอิสระ และกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อดำเนินการให้ได้มาซึ่งหลักฐานตรงตามข้อกำหนด โดยพิจารณาจากเอกสาร ตารางสัมภาษณ์ การสังเกต ในพื้นที่ทำงาน เพื่อน นำมาประเมินความสอดคล้องตามข้อกำหนดให้เป็นไปตามเกณฑ์การตรวจประเมิน

4. ข้อกำหนด

4.1 ข้อกำหนดทั่วไป

สถานประกอบกิจการต้องวางแผน นำไปใช้และปฏิบัติ ตรวจสอบแก้ไข และทบทวนการจัดการ โดยจัดทำเป็นเอกสาร และปฏิบัติจริง อันคงไว้ซึ่งระบบการจัดการของมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อ สุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย พร้อมทั้งปรับปรุงให้เกิดประสิทธิผลอย่างต่อเนื่อง โดยให้ สอดคล้องกับข้อกำหนดของมาตรฐาน



รูปที่ 1 องค์ประกอบของระบบการจัดการของมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

4.2 การกำหนดนโยบาย โครงสร้าง และการวางแผนงาน

4.2.1 นโยบายด้านความเสี่ยงต่อสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

สถานประกอบกิจการโดยฝ่ายบริหารควรกำหนดนโยบายเพื่อแสดงถึงแนวทางในการจัดการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย โดยจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และจะต้องครอบคลุมและสอดคล้องในเรื่องดังต่อไปนี้

ก) ลักษณะและประเภทของสถานประกอบกิจการ

ข) แสดงถึงการปรับปรุงและพัฒนาในการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายอย่างต่อเนื่อง

ค) ให้ความสนับสนุนในการดำเนินการจัดทำและร่างไว้ซึ่งระบบการบริหารจัดการการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

โดยนโยบายที่จัดทำขึ้นต้องสื่อและชี้แจงกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้เข้าใจและทำการเผยแพร่ให้แก่บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง

หลักการ

การจัดการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่ดี ควรเริ่มต้นที่การกำหนดนโยบายที่สอดคล้องตามลักษณะและประเภทสถานประกอบกิจการ ขนาดและปัญหาที่มีอยู่จริงของสถานประกอบกิจการ รวมถึงข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่สถานประกอบกิจการจำเป็นต้องปฏิบัติซึ่งนโยบายเป็นเครื่องขี้เจตนา remodel ของฝ่ายบริหารที่มุ่งมั่นพัฒนาการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายและเป็นเสมือนทิศทางหรือแนวทางที่ลูกจ้างทุกคนทุกระดับในสถานประกอบกิจการและบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับสถานประกอบกิจการต้องปฏิบัติตามเจตนา remodel นั้น

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถานประกอบกิจการมีทิศทางในการดำเนินการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่ชัดเจน

ขอบเขต

สถานประกอบกิจการควรกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมทุกพื้นที่ที่จะนำระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายไปใช้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. เรียกประชุมฝ่ายบริหาร ประธานคณะกรรมการ และคณะกรรมการในการประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการ เพื่อร่วมกันจัดทำร่างนโยบาย ในการกำหนดนโยบายครุภารณ์ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ลักษณะสถานประกอบกิจการ ขนาดของสถานประกอบกิจการ ลักษณะกิจกรรม การกำหนดขอบเขตและการบริหารนั้นต้องเหมาะสม ซึ่งต้องพิจารณาให้ครอบคลุมถึงทุกส่วนที่เป็นสาเหตุของปัญหา เพื่อให้การนำไปปฏิบัติสามารถบรรลุตามนโยบายได้

1.2 ผลจากการวิเคราะห์ผลที่มาจากการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่ผ่านมา

1.3 ข้อกฎหมายต่าง ๆ หรือข้อกำหนดต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 นโยบายหลัก หรือนโยบายจากบริษัทแม่

1.5 นโยบายด้านอื่น ๆ เช่น นโยบายคุณภาพ นโยบายสิ่งแวดล้อม นโยบายอาชีวอนามัยและความปลอดภัย

1.6 ผู้เกี่ยวข้องต่าง ๆ

โดยนโยบายครุภารณ์ภาษาที่เข้าใจง่าย มีความชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ และควรได้รับการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ และควรกำหนดเป็นลายลักษณ์อักษร และลงนามโดยนายจ้างของสถานประกอบกิจการ เพื่อให้ทุกภาคส่วนของสถานประกอบกิจการปฏิบัติภายใต้กรอบนโยบายที่เขียนไว้ และยังเป็นการประกาศตนของสถานประกอบกิจการที่จะมุ่งมั่นพัฒนาการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ตามกรอบและทิศทางดังกล่าว ซึ่งสามารถแสดงให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เขียน ผู้มีอำนาจ ผู้มีผลต่อองค์การ เป็นต้น ทราบและตรวจสอบได้

ทั้งนี้ นโยบายด้านความเสี่ยงต่อสุขภาพลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย สามารถรวมเข้ากับนโยบายที่เกี่ยวข้อง เช่น นโยบายด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัย นโยบายบริหารจัดการความเสี่ยง เป็นต้น

2. ให้คณะกรรมการนำร่างนโยบายติดประกาศไว้ในพื้นที่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลของสถานประกอบกิจการและชี้แจงในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้ลูกจ้างทุกคน รวมถึงผู้เกี่ยวข้องได้แสดงความคิดเห็น และทำการรวบรวมความคิดเห็นที่ได้ส่งให้ประธานคณะกรรมการ

3. เรียกประชุมคณะกรรมการ เพื่อพิจารณาความคิดเห็นของลูกจ้างที่มีต่อร่างนโยบายฯ เพื่อแก้ไขปรับปรุง หรือคงไว้ โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดตามมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ที่สอดคล้องกับงบประมาณ และความต้องการของลูกจ้าง

4. นำเสนอนโยบายให้นายจ้างของสถานประกอบกิจการลงนาม

5. การประกาศนโยบาย โดยต้องทำให้ลูกจ้างทุกคนในสถานประกอบกิจการได้รับทราบและเข้าใจถึงนโยบายอย่างทั่วถึง อันนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง ซึ่งสามารถใช้วิธีการถ่ายทอดหลายวิธี เช่น การชี้แจงในการประชุม หรือติดประกาศให้ทราบ เป็นต้น

4.2.2 กำหนดโครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบ

สถานประกอบกิจการต้องกำหนดถึงโครงสร้าง บทบาท หน้าที่และความรับผิดชอบของตำแหน่งงานต่าง ๆ ที่จะใช้ในการบริหารระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่จัดทำขึ้น ทั้งนี้จะต้องจัดให้มีผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสมทั้งจำนวนและคุณสมบัติ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าจะรับผิดชอบต่อภาระงานที่ได้รับ โดยนายจ้างจะต้องแต่งตั้งตัวแทนของฝ่ายบริหารซึ่งอาจจะเป็นบุคคลหรือคณะกรรมการ เพื่อทำหน้าที่แทนในการ ดูแลกำกับการดำเนินการต่าง ๆ ภายใต้ระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่ได้จัดทำขึ้นให้มีประสิทธิภาพ

หลักการ

ระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย จะประสบความสำเร็จได้ ขึ้นกับการแสดงความมุ่งมั่นของนายจ้างของสถานประกอบกิจการในการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญ และสถานประกอบกิจการต้องแต่งตั้งบุคลากรที่รับผิดชอบงานประเมินความเสี่ยงฯ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลบรรลุตามเป้าหมายหรือนโยบายสถานประกอบกิจการได้

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดตัวแทนของนายจ้างที่มีอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนในการควบคุมดูแลให้ระบบของมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่วางแผนและจัดทำขึ้น ให้มีการนำไปใช้และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งรายงานผลการปฏิบัติงานต่อนายจ้าง เพื่อนำไปใช้ในการพบทวนและปรับปรุงระบบฯ ต่อไป

ขอบเขต

กำหนดตัวแทนของสถานประกอบกิจการในการควบคุมดูแลระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

ขั้นตอนการปฏิบัติ

- นายจ้างของสถานประกอบกิจการแต่งตั้งประธานคณะกรรมการ เพื่อดูแลให้มีการดำเนินงานของระบบให้ดำเนินไปอย่างถูกต้อง และทั่วทั้งสถานประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงคุณสมบัติ ดังนี้

- มีความเป็นผู้นำ
- มีความเข้าใจในระบบ
- มีความสามารถในการบริหารจัดการ
- มีทักษะในการสื่อสาร
- มีความตั้งใจ เห็นความสำคัญของการประเมินความเสี่ยงฯ
- มีความสามารถในการจูงใจ
- เป็นที่ยอมรับ สามารถให้ความเชื่อถือจากบุคลากรหน่วยงานอื่น ๆ

- ได้รับการสนับสนุนจากนายจ้างเป็นอย่างดี
- หน้าที่ของประธานคณะกรรมการ
 - ดูแลให้มีระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่จัดทำขึ้น มีการนำไปใช้ และดำเนินการไปตามข้อกำหนดในมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงฯ อย่างต่อเนื่อง
 - รายงานผลการปฏิบัติงานของระบบฯ ต่อนายจ้าง เพื่อนำไปใช้ในการทบทวนและเป็นแนวทางสำหรับการปรับปรุงระบบฯ

2. นายจ้างของสถานประกอบกิจการต้องแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่ประกอบด้วยตัวแทนจากหน่วยงานต่าง ๆ ทุกภาคส่วนของสถานประกอบกิจการ ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติ มีความรู้ในการดำเนินงาน กิจกรรมภายในหน่วยงานโดยเฉพาะเกี่ยวกับการใช้งานสารเคมีให้ครอบคลุมในทุกกิจกรรมของหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การดำเนินการจัดทำระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ได้แก่ ร่างนโยบาย วิเคราะห์ผลที่มีต่อสุขภาพลูกจ้าง จัดทำแผนงาน เป็นต้น ให้ถูกต้องและทั่วทั้งสถานประกอบกิจการ

โดยคณะกรรมการ อาจมีการพิจารณาคัดเลือกแต่งตั้ง จากตัวแทนที่มีตำแหน่งที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้จัดการฝ่ายผลิต ผู้จัดการฝ่ายซ่อมบำรุงรักษา ผู้จัดการฝ่ายบุคคล วิศวกรประจำโรงงาน เจ้าหน้าที่ ความปลอดภัย หัวหน้างานฝ่ายเทคนิค หัวหน้างานฝ่ายซ่อมบำรุง หัวหน้างานฝ่ายบัญชีและบุคคล เป็นต้น

หน้าที่ของคณะกรรมการ

- ศึกษามาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง
- จัดทำแผนการดำเนินงาน
- จัดทำคู่มือต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินงานตามระบบฯ
- ดำเนินงานตามแผนงาน และรายงานความก้าวหน้าต่อนายจ้าง

4.2.3 กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง

สถานประกอบกิจการต้องมีวิธีการในการที่จะได้มा�ชีงกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวกับมาตรการควบคุมความปลอดภัยเกี่ยวกับการใช้งานสารเคมีในสถานประกอบกิจการ ภายใต้พระราชบัญญัติความปลอดภัยฯ พ.ศ.2554 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ.2541 และพระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 และกฎหมาย ข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและยังคงออกบังคับใช้จนกระทั่งปัจจุบันที่ว่าด้วย

- ก) การกำหนดให้จัดทำรายการสารเคมีที่ใช้งานในสถานประกอบกิจการ
- ข) การกำหนดการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง สำหรับการดำเนินการประเมินความเสี่ยง ด้านสุขภาพ และจัดทำเอกสารสมุดสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง
- ค) การกำหนดการประเมินความเสี่ยงของลูกจ้างที่สัมผัสสารเคมีอันตรายในสภาพแวดล้อมในทำงาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดการตรวจสอบสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง และจะต้องนำกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องเหล่านี้มาพิจารณาทบทวนสถานะเริ่มต้น การปฏิบัติของสถานประกอบกิจการให้สอดคล้อง และจะต้องสื่อสารสาระสำคัญและการเปลี่ยนแปลงให้กับลูกจ้างและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกให้ทราบ

หลักการ

การทบทวนเบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องถือเป็นขั้นตอนที่สำคัญส่วนหนึ่ง ที่สถานประกอบกิจการสามารถได้ข้อมูลเพิ่มเติมในการดำเนินการจัดทำระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยง ต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และนำมาพิจารณาดำเนินงานทั้ง ในส่วนของการกำหนดนโยบาย การวิเคราะห์ผลที่มีต่อสุขภาพลูกจ้าง และกระบวนการต่าง ๆ ในการจัดทำระบบฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ทราบว่าดำเนินการจัดทำระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่กำลังจัดทำขึ้นนั้น มีความถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ตามกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องหรือไม่

ขอบเขต

สถานประกอบกิจการควรทบทวนกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในทุกกิจกรรม ทุกพื้นที่ในสถานประกอบกิจการ รวมทั้งบุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. สถานประกอบกิจการต้องทบทวนข้อกำหนดตามกฎหมายและข้อกำหนดอื่นที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

1) สถานประกอบกิจการต้องพิจารณาว่าข้อกำหนดของกฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน และข้อกำหนดสถานประกอบกิจการที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ว่ามีข้อกำหนดใดบ้างที่มีผลบังคับให้สถานประกอบกิจการต้องหรือควรดำเนินการ หรือจัดการให้มีการดูแลสุขภาวะลูกจ้าง อันเป็นการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

2) ทำการทบทวนกฎหมายข้อกำหนดต่าง ๆ ว่าสถานประกอบกิจการขาดหัวข้อใดบ้าง ซึ่งการทบทวนข้อกำหนดตามกฎหมายและข้อกำหนดต่าง ๆ นั้นสามารถจัดทำในรูปแบบตารางเปรียบเทียบตามข้อกฎหมาย/ข้อกำหนดต่าง ๆ โดยพิจารณาว่าสถานประกอบกิจการเกี่ยวข้อง และมีการดำเนินการที่สอดคล้องหรือไม่

2. หัวข้อที่สถานประกอบกิจการไม่ได้ปฏิบัติตามข้อกำหนด มาจัดทำแผนปฏิบัติตามกฎหมายต่อไป

4.2.4 การวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย

สถานประกอบกิจการต้องมีวิธีการในการวิเคราะห์การประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายของลูกจ้าง เพื่อที่จะหาแหล่งปัจจัยการทำงานและสภาพที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย ของลูกจ้างรวมถึงประเมินผลที่มีต่อลูกจ้างเหล่านั้นว่ามีระดับความเสี่ยงมากน้อย เพื่อที่จะนำมาหารือวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลสุขภาพลูกจ้าง โดยการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงฯ จะต้องครอบคลุมบริบทของ สถานประกอบกิจการในเรื่อง ดังนี้

- ก) งานที่ทำ
- ข) สภาพแวดล้อมในการทำงาน
- ค) ข้อมูลและข้อบ่งใช้สารเคมีอันตราย
- ง) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ทั้งนี้ วิธีการในการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ที่กำหนดขึ้นนั้นจะต้อง เหมาะสมและสอดคล้องกับลักษณะของขนาด แหล่งปัจจัยการทำงานและสภาพของสถานประกอบกิจการ โดยคำนึงถึงผลผลกระทบที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของลูกจ้างที่ใช้สารเคมีที่อาจได้รับสัมผัสเข้าสู่ร่างกายที่ เป็นไปได้ทั้งหมด ภายใต้แนวคิดพื้นฐานในการดำเนินการ การจัดกลุ่มการสัมผัสที่คล้ายกัน เพื่อกำหนด อันตราย การสัมผัสและความเสี่ยงในการจัดอันดับอันตรายการสัมผัสและความเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

4.2.4.1 การชี้ปั่งอันตราย

เป็นการชี้ปั่งความเป็นอันตรายของสารเคมีอันตราย ขึ้นด้วยผลกระทบของอันตรายทาง สุขภาพ ประกอบด้วยกระบวนการ ได้แก่

- การเลือกสารเคมี เป็นสารเคมีที่มีการใช้ในการทำงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสารเคมีที่ได้ จัดทำบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย (สอ. 1) ที่ องค์กรบันทึกจัดเก็บไว้ ภายใต้ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน

- การรวบรวมข้อมูล โดยพิจารณาร่วมข้อมูลเกี่ยวกับอันตรายและข้อมูลการได้รับ สัมผัสของสารเคมีอันตราย ในร่างกายของสารเคมีที่อาจมีผลกระทบต่อสุขภาพของลูกจ้าง ซึ่งสามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่ สารที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพแบบเฉียบพลัน และสารที่เป็นอันตราย ต่อสุขภาพเมื่อได้รับสัมผัสชา

- การจัดลำดับชั้นของสารเคมี โดยพิจารณาข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมสารเคมี มาทำ การจัดลำดับความสำคัญของสารเคมีอันตราย ที่จะนำไปใช้กระบวนการประเมินความเสี่ยง แบ่งออกเป็น 4 ลำดับชั้น ดังนี้

(1) ลำดับชั้น 4 คือ สารเคมีที่มีความสำคัญสูงในนำไปประเมินความเสี่ยง เพื่อ กำหนดมาตรการกำจัดหรือลดความเสี่ยง

(2) ลำดับชั้น 3 คือ สารเคมีที่มีความสำคัญสูงในนำไปประเมินความเสี่ยง เพื่อกำหนดมาตรการกำจัดหรือลดความเสี่ยง

(3) ลำดับชั้น 2 คือ สารเคมีที่มีความสำคัญน้อยในนำไปประเมินความเสี่ยง เพื่อเฝ้าระวังความเสี่ยง

(4) ลำดับชั้น 1 คือ สารเคมีที่มีความสำคัญน้อยมากในนำไปประเมินความเสี่ยง เนื่องจากไม่มีความเป็นอันตราย แต่ควรมีการพิจารณาประเมินความเสี่ยง เปื้องต้าน

4.2.4.2 การอธิบายลักษณะของอันตราย

เป็นการพิจารณาจัดระดับความเป็นอันตราย สำหรับชีวัตค่าคุณลักษณะผลกระทบต่อสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นของสารเคมีอันตราย ประกอบด้วยกระบวนการ ได้แก่

- กำหนดลักษณะความเป็นอันตราย โดยนำข้อมูลสารสนเทศของสารเคมี (Chemical Hazard Information) มาระบุพิจารณาจำแนกเป็นข้อความแสดงความเป็นอันตรายหรือความเสี่ยง (Risk Phases; RPhases) หรืออาจใช้ข้อมูลข้อความลักษณะความเป็นอันตรายประเภทอื่น ซึ่งสามารถระบุเกี่ยวกับศักยภาพของสารเคมีอันตรายที่จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของลูกจ้าง

- การประมาณค่าระดับอันตรายของสารเคมี โดยนำข้อมูลข้อความแสดง ความเป็นอันตราย นำมาประเมินค่าระดับอันตรายของสารเคมี (Hazard rating) โดยแบ่งระดับความเป็นอันตราย ของสารเคมีอันตราย เป็น 5 ระดับดังนี้

(1) ระดับ 5 คือ มีค่าระดับอันตรายสูงมาก

(2) ระดับ 4 คือ มีค่าระดับอันตรายสูง

(3) ระดับ 3 คือ มีค่าระดับอันตรายปานกลาง

(4) ระดับ 2 คือ มีค่าระดับอันตรายน้อย

(5) ระดับ 1 คือ มีค่าระดับอันตรายน้อยมาก

4.2.4.3 การประเมินการได้รับสัมผัส

เป็นการพิจารณาค่าระดับของการได้รับสัมผัสสารเคมีที่เข้าสู่ร่างกายของสารเคมี อันตราย ทุกรูปนิที่เป็นไปได้ของช่องทางการเข้าสู่ร่างกายของลูกจ้าง ประกอบด้วยกระบวนการ ได้แก่

- กำหนดค่าระดับของข้อมูลที่เกี่ยวกับการได้รับสัมผัสของกลุ่มลูกจ้าง โดยนำข้อมูล เกี่ยวกับการได้รับสัมผัสสารเคมีอันตราย มาระบุพิจารณาจำแนกเกี่ยวกับค่าระดับของข้อมูลที่เกี่ยวกับการได้รับสัมผัสของกลุ่มลูกจ้าง ได้แก่ ค่าระดับความถี่ในการได้รับสัมผัสสารเคมี ค่าระดับระยะเวลาที่ได้รับสัมผัสสารเคมี ค่าระดับความเข้มหรือขนาดของการได้รับสัมผัสสารเคมี

- การกำหนดค่าปรับแก้ไข (Modifying Factors) ใน การประเมินการได้รับสัมผัสสารเคมี เป็นการระบุข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการในการทำงาน และพฤติกรรมการทำงาน เพื่อนำมาพิจารณาปรับแก้ไข เกี่ยวกับค่าระดับของข้อมูลที่เกี่ยวกับการได้รับสัมผัสของกลุ่มลูกจ้างบางตัวแปร

- การประมาณค่าระดับการได้รับสัมผัสสารเคมี โดยนำข้อมูลเกี่ยวกับค่าระดับของข้อมูลที่เกี่ยวกับการได้รับสัมผัสของกลุ่มลูกจ้างทุกตัวแปร มาพิจารณาความสัมพันธ์ในการกำหนดค่าระดับการได้รับสัมผัสสารเคมี (Exposure Rating; ER) ได้มีการจัดระดับการได้รับสัมผัส เป็น 5 ระดับ โดยมีการประเมินนัยสำคัญโดยใช้ Rating Matrix ในรูปแบบ 5x5 ดังนี้

ความถี่ในการได้รับสัมผัสสารเคมี (Frequency Rating; FR) หรือ ระยะเวลาการได้รับสัมผัส (Duration Rating; DR)	ความเข้มข้น/ขนาดของการได้รับสัมผัส (Magnitude of Exposure Rating; MR)				
	น้อยมาก (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)
น้อยมาก (1)	1	2	2	2	3
น้อย (2)	2	2	3	3	4
ปานกลาง (3)	2	3	3	4	4
สูงมาก (4)	2	3	4	4	5
สูงมาก (5)	3	4	4	5	5

4.2.4.4 การอธิบายลักษณะความเสี่ยง

เป็นการคำนวณค่าระดับความเสี่ยง และกำหนดค่าระดับความเสี่ยงการสัมผัสสารเคมี (Risk Rating; RR) โดยพิจารณาจากค่าระดับอันตรายของสารเคมี และค่าระดับการได้รับสัมผัสสารเคมี นำมาพิจารณาไว้เคราะห์เป็นค่าสำหรับการอธิบายลักษณะความเสี่ยง โดยมีการประเมินนัยสำคัญของความเสี่ยง โดยใช้ Risk Rating Matrix ในรูปแบบ 5x5 ดังนี้

ค่าระดับอันตรายของสารเคมี (Hazard Rating; HR)	ค่าระดับการได้รับสัมผัสสารเคมี (Exposure Rating; ER)				
	น้อยมาก (1)	น้อย (2)	ปานกลาง (3)	สูง (4)	สูงมาก (5)
น้อยมาก (1)	1	2	2	2	3
น้อย (2)	2	2	3	3	4
ปานกลาง (3)	2	3	3	4	4
สูงมาก (4)	2	3	4	4	5
สูงมาก (5)	3	4	4	5	5

หลักการ

การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงฯ นั้น เป็นขั้นตอนการประเมินระดับความเสี่ยงของสารเคมี อันตรายที่มีต่อสุขภาพฯ ของลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมของงานที่ครอบคลุมถึงลักษณะงาน สภาพแวดล้อม ในการทำงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การชี้ปัจจัยอันตราย การอธิบาย ลักษณะของอันตราย การประเมินการได้รับสัมผัส อธิบายลักษณะความเสี่ยง ที่ก่อให้เกิดการบาดเจ็บหรือ เจ็บป่วยทางร่างกาย เพื่อนำมาพิจารณาว่าเป็นความความเสี่ยงระดับ เพื่อดำเนินการจัดแนวทางจัดทำแผนการ ควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดหลักเกณฑ์ และการประมาณระดับความเสี่ยงเสี่ยงต่อสุขภาพฯ ของลูกจ้างในทุกงานที่ทำของลูกจ้างและผู้เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้ความเสี่ยงอยู่ระดับที่ยอมรับได้

1. เพื่อให้ทราบถึงอันตรายของสารเคมีที่มีต่อสุขภาพของลูกจ้าง และมีการจัดลำดับความเสี่ยงที่ได้จากการประเมินความเสี่ยงทั้งหมด
2. เพื่อให้สามารถพิจารณามาตรการควบคุมความเสี่ยง หรือการกำหนดแนวทางการตรวจสุขภาพ ตามความเสี่ยงที่มีอยู่ ซึ่งกำหนดเป็นแผนงานด้านความปลอดภัยของสถานประกอบกิจการอย่างเพียงพอ ถูกต้องเหมาะสม

ขอบเขต

สถานประกอบกิจการต้องดำเนินการประเมินความเสี่ยงอันตรายของสารเคมีที่มีต่อสุขภาพของ ลูกจ้าง ตามบริบทของสถานประกอบกิจการ ซึ่งกำหนดประเภท ของงานที่ทำการประเมินฯ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ดังต่อไปนี้

ประเภทที่ 1 : กิจกรรม ได้แก่ การผลิต การติดฉลาก การห่อหุ้ม การเคลื่อนย้าย การเก็บรักษา การถ่ายเท การขนถ่าย การขนส่ง การกำจัด การทำความสะอาด การเก็บสารเคมีอันตราย ที่ไม่ใช่แล้ว งานซ่อมบำรุง งานสนับสนุนการผลิตทั้งหมด และงานในสำนักงาน

ประเภทที่ 2 : พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่ในการดำเนินกิจกรรม และพื้นที่เก็บสารเคมี

ขั้นตอนการปฏิบัติ

ขั้นตอนการดำเนินงานสำหรับการวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง มีดังนี้

1. จำแนกประเภทของกิจกรรมของงานที่ทำ โดยรวมกิจกรรม/พื้นที่ที่ต้องการประเมิน ความเสี่ยง ลงในแบบฟอร์มการประเมินความเสี่ยงฯ ที่สถานประกอบกิจการจัดทำขึ้น

1.1 จัดทำรายการงาน และรายการงานที่รับผิดชอบทั้งหมด ดังนี้

(1) ระบุรายการงานโดยใช้ตำแหน่งงาน

(2) ระบุรายการงานที่รับผิดชอบของแต่ละตำแหน่งงานทั้งหมด โดยพิจารณาเบ่งตาม เต็มกลุ่มตามการสัมผัสที่คล้ายกัน (Similar Exposure Groups; SEGs) ของงานทั้งหมดในทุกภาคส่วนของ สถานประกอบกิจการ

1.2 จัดทำแบบรายการสำรวจประเมินและวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของ ลูกจ้าง ให้ครอบคลุมในเรื่อง ดังนี้

(1) งานที่ทำโดยแสดงรายละเอียดข้อมูลเกี่ยวกับ กิจกรรม พื้นที่ ใน การสารเคมีอันตราย

(2) สภาพแวดล้อมในการทำงาน

(3) ข้อมูลและข้อบ่งใช้สารเคมีอันตราย โดยแสดงข้อมูลสารเคมีอันตราย ที่นำมาจากการ พิจารณาจากบัญชีรายชื่อสารเคมีอันตราย และรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย และ รายการข้อมูลสารสนเทศของสารเคมี (Chemical Hazard Information) เป็นต้น

(4) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2. การประเมินความเสี่ยง สถานประกอบกิจการต้องดำเนินการกำหนดประเดิมรายการที่แสดงถึง โอกาส (Occurrence) และความรุนแรง (Severity) ของสารเคมีอันตราย สำหรับนำไปพิจารณาค่าความเสี่ยงใน กิจกรรมการทำงาน โดยมีกระบวนการประเมินความเสี่ยงฯ ครอบคลุมซึ่งประกอบด้วย 4 ประเดิมสำคัญ คือ

1) การซึ่งบ่งอันตราย

2) การอธิบายลักษณะของอันตราย

3) การประเมินการได้รับสัมผัส

4) การอธิบายลักษณะความเสี่ยง

ทั้งนี้ การตัดสินความเสี่ยงสามารถพิจารณา โดยใช้การประเมินค่าระดับความเสี่ยงด้วย

Risk Rating Matrix ซึ่งเป็นผลคูณระหว่างโอกาสกับความรุนแรง

3. การทำทะเบียนความเสี่ยงฯ นำผลการประเมินความเสี่ยงฯ ของทุกกิจกรรมไปจัดทำบันทึก รายงานทะเบียนความเสี่ยงฯ โดยเรียงลำดับความเสี่ยงจากความเสี่ยงสูงมาก ไปความเสี่ยงน้อยที่สุด เพื่อใช้ พิจารณาความเร่งด่วนในการนำไปวางแผนการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ต่อไป

4. เตรียมแผนปฏิบัติงานควบคุมความเสี่ยงฯ จากการจัดลำดับระดับความเสี่ยงในรายงาน ทะเบียนความเสี่ยงฯ สามารถตัดสินใจได้ว่าต้องมีการจัดการควบคุมความเสี่ยงฯ หรือไม่ ซึ่งถ้าสำหรับกรณีที่ ต้องมีการควบคุมความเสี่ยงฯ ก็สามารถนำข้อมูลจากทะเบียนความเสี่ยงฯ มาพิจารณาเป็นแผนงานลำดับ กิจกรรมควบคุมความเสี่ยงฯ ได้

ทั้งนี้ การวิเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ของลูกจ้างเป็นกระบวนการที่ต้องทำอย่างต่อเนื่อง เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป ต้องมีการวิเคราะห์เพื่อขับ ปั่งและประเมินอันตรายใหม่เสมอ ดังนั้นจึงควรมีการทบทวนการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

4.2.5 วัตถุประสงค์ เป้าหมายและแผนงาน

สถานประกอบกิจการจะต้องพิจารณากำหนดวัตถุประสงค์เป้าหมายเพื่อที่จะปรับปรุงและพัฒนาในด้านการดำเนินการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย เพื่อใช้กำหนดมาตรการควบคุมความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ทั้งนี้ วัตถุประสงค์เป้าหมายที่กำหนดขึ้นจะต้องมีความเป็นไปได้ที่จะดำเนินการ วัดความสัมฤทธิ์ผลได้และมีระยะเวลาที่จะให้บรรลุอย่างชัดเจน นอกจากนี้ จะต้องกำหนดแผนงานที่จะดำเนินการโดยจะต้องระบุอย่างชัดเจนถึงวิธีการ ผู้รับผิดชอบและระยะเวลาในแต่ละวิธีการที่กำหนดขึ้น วัตถุประสงค์เป้าหมายและแผนงานที่กำหนดขึ้นจะต้องจัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร และปรับปรุงให้เป็นปัจจุบัน

หลักการ

สถานประกอบกิจการควรกำหนดแผนงานและวัตถุประสงค์เป็นลายลักษณ์อักษร โดยที่แผนงาน เป็นสิ่งสำคัญที่แสดงว่าสถานประกอบกิจการมีระบบการจัดการที่ดี ส่วนวัตถุประสงค์อาจเป็นภาพรวมของทั้ง สถานประกอบกิจการ หรือเฉพาะกิจกรรมหลักกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งก็ได้ ซึ่งทั้งแผนงานและวัตถุประสงค์ นั้นต้องสอดคล้องกับนโยบายการประเมินความเสี่ยงฯ ที่ประกาศไว้ ประการสำคัญอีกอย่างคือ วัตถุประสงค์ ควรกำหนดในสิ่งที่วัดได้ และมีการประเมินผลการดำเนินการตามแผนเป็นระยะ ๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนงานประเมินความเสี่ยง ให้กับผู้รับผิดชอบในสถานประกอบกิจการ
2. เพื่อให้แผนงานที่ได้มีประสิทธิ์ผลสอดคล้องกับนโยบายและความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง
3. สามารถติดตามและประเมินความก้าวหน้า หรือความสำเร็จของแผนงานได้

ขอบเขต

แผนงานการประเมินความเสี่ยงฯ ที่จัดทำขึ้น ต้องให้สอดคล้องกับนโยบายการประเมินความเสี่ยงฯ โดยมีการนำเอาข้อมูลที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ของการดำเนินงานที่มีอยู่ หรือการดำเนินงานที่ผ่านมา มาใช้ ประกอบการพิจารณา อาทิเช่น

1. วัตถุประสงค์ รวมถึงบุคลากรและทรัพยากรที่มีอยู่ในปัจจุบัน
2. กฎหมาย ข้อกำหนดที่บังคับใช้ในปัจจุบัน
3. การกำหนดแนวทางลด/ควบคุมความเสี่ยงที่มีการดำเนินการผ่านมา
4. การติดตามตรวจสอบและการแก้ไขที่ได้ดำเนินการผ่านมา
5. การตรวจประเมินที่ได้ดำเนินการผ่านมา
6. การทบทวนการจัดการที่ได้ดำเนินการ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. จัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานที่แสดงถึงการเตรียมการประเมินความเสี่ยงฯ โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการ ดังนี้

1.1 จัดทำรายการวัตถุประสงค์ในการประเมินความเสี่ยงฯ ต้องคำนึงถึงการพิจารณาเหล่าข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- กฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- ข้อกำหนดของสถานประกอบกิจการ
- ฯลฯ

นำข้อมูลที่ได้ มาพิจารณาที่ลະประเด็น โดยใช้คำตาม คือ จุดที่เราต้องการคืออะไร ซึ่งทำให้ทุกคนเข้าใจว่าสถานประกอบกิจการต้องการอะไร จะได้มุ่งเน้นในเรื่องจำเป็นและสำคัญ ทั้งนี้ ตัวอย่างใน การตั้งวัตถุประสงค์และเป้าหมาย มีคำมาตรฐาน (Guide Words) คือ

- เพิ่ม หรือปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง
- รักษา หรือดำเนินการอย่างต่อเนื่อง
- ลด
- เริ่ม หรือนำมาใช้
- กำจัด หรือเปลี่ยน

1.2 คัดเลือกวัตถุประสงค์ที่สำคัญ

นำเอาวัตถุประสงค์ทั้งหมด มาจัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นเรื่องสำคัญตั้งแต่โดยบากความต้องการของสถานประกอบกิจการ และมีทรัพยากรเพียงพอ กำหนดระยะเวลาดำเนินการ วิธีการ และงบประมาณ

1.3 กำหนดวัตถุประสงค์ในเชิงปริมาณและเลือกตัวชี้วัดผล

วัตถุประสงค์ทั้งหมดที่กำหนดไว้ ควรวัดในเชิงปริมาณได้ เพราะหากวัดไม่ได้ ก็ไม่สามารถทราบได้ว่าแผนการจัดการนั้นสามารถจัดการให้บรรลุนโยบายได้หรือไม่ ซึ่งตัวอย่างตัวชี้วัดเชิงปริมาณของวัตถุประสงค์ มีดังนี้

- จำนวนของกิจกรรมในแผนงาน เช่น การปรับปรุงนโยบาย การทบทวนกฎหมาย ข้อกำหนด การดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงฯ การกำหนดแนวทางควบคุม ความเสี่ยง การตรวจประเมินติดตามผล เป็นต้น
- จำนวนวันที่สำเร็จ
- ระดับของสิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- ฯลฯ

1.4 เตรียมแผน ที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ และกำหนดเป้าหมาย

การทำในขั้นตอนนี้ คือ การนำเอาวัตถุประสงค์ที่เลือกว่าจะดำเนินการมาพิจารณา โดยในการดำเนินแผนงานต้องมีการกำหนดให้ชัดเจน ใครต้องทำอะไร เมื่อไร และทำอะไร ตรวจสอบตามเมื่อไร เป็นต้น

4.3 การนำไปใช้และปฏิบัติ

4.3.1 การดำเนินการ และความรับผิดชอบ

สถานประกอบกิจการต้องจัดทำและปฏิบัติตามขั้นตอนการดำเนินงานในการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตรายที่วิเคราะห์จัดทำขึ้น ทุกกิจกรรมและสภาพแวดล้อมในการทำงานของลูกจ้าง และผู้เกี่ยวข้องทั้งนี้ จะต้องจัดให้มีการบริหารจัดการตามแผนงานที่มีผู้รับผิดชอบอย่างเหมาะสม ชัดเจน และเป็นลายลักษณ์อักษร และควรมีการทบทวนการประเมินความเสี่ยงฯ ในกรณีที่มีการดำเนินกิจกรรมใหม่ หรือมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรม

หลักการ

ระบบการประเมินความเสี่ยงฯ จะประสบความสำเร็จได้ ขึ้นกับการบริหารจัดการของประธานคณะกรรมการและคณะกรรมการที่มีความมุ่งมั่นในการเข้าใจสู่ดูแล ปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ และสถานประกอบกิจการต้องมีการกำหนดการดำเนินงานในการประเมินความเสี่ยงฯ รวมทั้งมอบหมายงานแก่บุคลากรที่รับผิดชอบ อย่างชัดเจนเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ระบบประเมินความเสี่ยงฯ มีการปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง บุคลากรทุกรายตัวต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงฯ อย่างชัดเจน

ขอบเขต

กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานและระบุหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการระบบประเมินความเสี่ยงฯ ในสถานประกอบกิจการ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

- กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมตามแผนของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ซึ่งแสดงรายละเอียดเป็นภาพรวมของแต่ละกิจกรรม ที่มีการระบุระยะเวลาในการดำเนินงานที่แสดงถึงการระยะเวลากำหนดวางแผน (PLAN) และระยะเวลาการปฏิบัติจริง (ACTUAL)

- กำหนดบทบาทความรับผิดชอบของลูกจ้างระดับต่าง ๆ ในการดำเนินกิจกรรมประเมินความเสี่ยงฯ อย่างชัดเจน ซึ่งอาจระบุผู้รับผิดชอบต่อการประเมินความเสี่ยงฯ ในแต่ละขั้นตอนการประเมินความเสี่ยงฯ รวมถึงผู้จัดทำ ผู้ตรวจสอบ และผู้อนุมัติในการประเมินความเสี่ยงฯ ให้ชัดเจน ทั้งนี้ การพิจารณาผู้รับผิดชอบนั้นให้คำนึงว่าการประเมินความเสี่ยงเป็นหน้าที่ของทุกคนในสถานประกอบกิจการ ที่ทุกคนควรมีส่วนร่วมและมีการประสานงานกัน โดยการกำหนดบทบาทความรับผิดชอบอาจทำในรูปแบบใบกำหนดงาน (Job Description) และต้องเผยแพร่ให้บุคคลที่เกี่ยวข้องในสถานประกอบกิจกรรมทราบ

4.3.2 การมีส่วนร่วมและการปรึกษา และการสื่อสาร

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการจะรับและแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ที่ลูกจ้างสมควรจะได้รับ เพื่อให้รู้เท่าทันและเข้าใจ และใช้กระตุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในระบบการบริหารจัดการที่จัดทำขึ้น นอกจากนี้จะต้องจัดให้มีช่องทางและวิธีการที่จะสร้างให้เกิดกระบวนการให้คำปรึกษาทั้งจากลูกจ้างต่อ สถานประกอบกิจการ จากสถานประกอบกิจการสู่ลูกจ้างและระหว่างลูกจ้างกันเอง โดยจุดประสงค์ของการ ปรึกษานั้นเพื่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณภาพและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการที่ได้จัดทำขึ้น

หลักการ

ระบบการประเมินความเสี่ยงฯ กำหนดให้มีการเตรียมการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการ ปรึกษา และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพภายในสถานประกอบกิจการ โดยสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและตรง ประเด็นที่ต้องการ ซึ่งจำเป็นต้องมีการกำหนดขั้นตอนเพื่อรับและสร้างความมั่นใจในระบบการสื่อสารให้ เกิดประสิทธิภาพ โดยการมีส่วนร่วมและการปรึกษาและการสื่อสารนี้สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับการประเมิน ความเสี่ยงฯ ไปสู่การปฏิบัติ หรือปรับปรุง เปเลี่ยนแปลงที่ตรงตามความต้องการ นอกจากนี้ระบบการมีส่วนร่วม และการปรึกษาและการสื่อสารข้อมูลต้องถ่ายทอดได้ทั้งจากนายจ้างสู่ลูกจ้าง และจากลูกจ้างสู่นายจ้าง และ ระหว่างลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานต่าง ๆ ภายในสถานประกอบกิจการได้

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มั่นใจว่าการมีส่วนร่วมและการปรึกษา และการสื่อสารที่จำเป็นของระบบการประเมิน ความเสี่ยงฯ มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ขอบเขต

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจะต้องสามารถครอบคลุมดัง

1. ทราบกลุ่มเป้าหมาย คือ กลุ่มภายใน และกลุ่มภายนอกสถานประกอบกิจการ
2. บ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการถ่ายทอดในเรื่องการประเมินความเสี่ยงฯ
3. มีระบบควบคุมและสามารถตรวจสอบการมีส่วนร่วมและการปรึกษา และการสื่อสาร
4. กำหนดช่องทางและกำหนดอช่วงเวลาที่แน่นอน
5. ได้รับการสนับสนุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
6. สนับสนุนให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการมีส่วนร่วมและการปรึกษา และการสื่อสาร

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. กำหนดรูปแบบและขอบข่ายของการมีส่วนร่วมและการปรึกษา และการสื่อสาร โดยพิจารณาถึง
 - 1.1 จำแนกข้อมูลที่ต้องสื่อสารในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ควรครอบคลุมถึงเอกสารเหล่านี้
 - (1) เอกสารรายงานผลการปฏิบัติการประเมินความเสี่ยงฯ

- (2) เอกสารรายงานผลสิ่งที่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้
- (3) เอกสารรายงานความผิดปกติ หรือความบกพร่อง
- (4) เอกสารรายงานการ การประเมินความเสี่ยงและการกำหนดแนวทางควบคุมความเสี่ยง
- (5) เอกสารรายงานความต้องการในกฎหมายหรือข้อกำหนด
- (6) ข้อมูลข่าวสารและการพัฒนารูปแบบการจัดการเกี่ยวกับประเมินความเสี่ยงฯ

1.2 กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการมีส่วนร่วมและการบรึกษา และการสื่อสารที่สถานประกอบกิจการต้องคำนึงถึง ควรเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่ผ่านการเห็นชอบจากนายจ้าง

- (1) สถานประกอบกิจการภายนอก เช่น

- กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมโรงงานอุตสาหกรรม สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา ฯลฯ เพื่อติดตามความก้าวหน้า เกี่ยวกับข้อมูลมาตรฐานและเทคนิคในการดำเนินระบบการประเมินความเสี่ยงฯ เป็นต้น

- ลูกค้า ผู้ส่งสินค้า สำนักงานใหญ่ ผู้ถือหุ้น สื่อมวลชน ฯลฯ เพื่อเผยแพร่ความรู้และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินระบบการประเมินความเสี่ยงฯ

- (2) สถานประกอบกิจการภายใน ได้แก่ ลูกจ้างทุกระดับ

1.3 จัดให้มีช่องทางในการสื่อสาร เพื่อทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และอยู่ภายใต้เงื่อนไขเวลา โดยที่ว่าไปสามารถดำเนินการได้ 2 ช่องทางใหญ่ ๆ ดังนี้

(1) การสื่อสารภายใน ได้แก่ การประชุม เอกสารเวียน หรือ จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ วีดีโอ บอร์ดประกาศ วารสาร เป็นต้น

(2) การสื่อสารภายนอก ได้แก่ รายงานประจำปี สิงคโปร์ ทางโซเชียล การเสนอรายงานต่อราชการ เป็นต้น

1.4 กำหนดขั้นตอนและผู้รับผิดชอบ โดยกำหนดตั้งแต่ขั้นส่งข้อมูล จนถึงขั้นติดตามผล และการตอบกลับ ซึ่งต้องมีการกำหนดช่วงเวลา และผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน

2. จากข้อ 1. ดำเนินการจัดทำเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ
3. กำหนดวิธีการให้ลูกจ้างและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการเสนอแนะและร้องเรียนในเรื่องที่เกี่ยวกับการประเมินความเสี่ยงฯ เช่น ระบบข้อเสนอแนะ ระบบรับข้อร้องเรียน หรือระบบรายงานข้อมูล ทั้งจากบุคคลภายในและภายนอกสถานประกอบกิจการ เพื่อนำไปแก้ไข ป้องกัน ซึ่งต้องมีการจัดทำและเก็บบันทึกสำหรับตรวจสอบได้

4.3.3 การพัฒนาความรู้

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการพัฒนาความรู้ให้แก่ลูกจ้างในระดับต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดคุณค่าต่อตนของ สังคมและสถานประกอบกิจการ ทั้งนี้ การพัฒนาความรู้ที่จัดให้มีจะต้องก่อให้เกิดทักษะในการประเมินความเสี่ยงฯ ในทำงาน ทั้งนี้ เนื้อหาและวิธีการจะต้องเหมาะสมต่อระดับความสามารถในการเรียนรู้และความจำเป็นในการเรียนรู้ของลูกจ้าง

หลักการ

ระบบการประเมินความเสี่ยงฯ กำหนดให้มีการเตรียมการเพื่อพัฒนาความรู้เกี่ยวกับทักษะการประเมินความเสี่ยงฯ แก่บุคลากรในสถานประกอบกิจการอย่างเหมาะสม โดยสามารถจัดเป็นกิจกรรมหลายหลักรูปแบบ ที่มีการกำหนดครูปแบบกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงการบันทึกข้อมูลการจัดกิจกรรม และการประเมินผลประสิทธิภาพกิจกรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มั่นใจว่าการพัฒนาความรู้มีการดำเนินการถูกต้องและเหมาะสมตามระบบประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการ

ขอบเขต

การพัฒนาความรู้ในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ควรจะมี

1. การพิจารณาพื้นฐานความรู้ ความสามารถ ความจำเป็น ตลอดจนความเสี่ยงของกลุ่มผู้ที่จะพัฒนาความรู้ เพื่อนำมาระบุถึงความต้องการในการพัฒนาความรู้
2. จัดทำแผนและจัดการพัฒนาความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินระบบประเมินความเสี่ยง
3. ประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมพัฒนาความรู้
4. มีการจัดเก็บบันทึกของการพัฒนาความรู้อย่างเหมาะสม
5. มีการสนับสนุนอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
6. มีการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมในการแสดงข้อคิดเห็น

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. กำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมพัฒนาความรู้ โดยมีรายละเอียดครอบคลุมประเด็น ดังนี้
 - การกำหนดความจำเป็นและการวางแผนการกิจกรรมพัฒนาความรู้
 - การระบุรูปแบบและการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้
 - การจัดเก็บบันทึกผลการพัฒนาความรู้
 - การประเมินผลกิจกรรมการพัฒนาความรู้
 - การติดตามตรวจสอบ

2. กำหนดแผนเนื้อหาการพัฒนาความรู้ โดยพิจารณาตามความต้องการของสถานประกอบกิจการ (นโยบาย) ดังนี้

2.1 เนื้อหาการพัฒนาความรู้ ครอบคลุม

- การอบรมพื้นฐานเตรียมความพร้อม เช่น ความปลอดภัยเกี่ยวกับการทำางานสารเคมี อันตรายการสร้างจิตสำนึกรความปลอดภัย การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย เป็นต้น
- การอบรมในการดำเนินระบบ เช่น กฎหมายเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย วิธีการประเมิน ความเสี่ยงต่อสุขภาพของสารเคมีอันตราย การควบคุมอันตรายของสารเคมีอันตราย เป็นต้น

2.2 แผนการพัฒนาความรู้ครรภบุกสูมเป้าหมาย

2.3 การจัดทำบันทึกแผนการพัฒนาความรู้ โดยทั่วไปประกอบด้วย

- (1) ข้อมูลที่ไว้ป้องผู้เข้าร่วมพัฒนาความรู้
- (2) ชื่อกิจกรรมพัฒนาความรู้
- (3) วันที่ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้
- (4) การประเมินผลของการจัดกิจกรรมพัฒนาความรู้
- (5) การประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เข้าร่วมพัฒนาความรู้

2.4 แผนการพัฒนาความรู้ครมีช่วงเวลาที่กำหนดไว้แน่นอน ในกรณี

- (1) การปฐมนิเทศลูกจ้างใหม่
- (2) การเปลี่ยนแปลงหน้าที่การทำงาน
- (3) เมื่อกระบวนการทำงานเปลี่ยนแปลง
- (4) การทวนสอบติดตามเป็นระยะ

4.3.4 การรักษาบันทึก ข้อมูลและเอกสาร

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการรักษาบันทึก ข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องในระบบ ทั้งนี้ในส่วนของบันทึกและข้อมูลนั้นจะต้องมีการกำหนดเวลาในการจัดเก็บ วิธีการในการจัดเก็บอย่าง เหมาะสม เพื่อที่จะไม่ให้บันทึกและข้อมูลเหล่านั้นเสียหาย สูญหายหรือถูกนำไปเปิดเผยโดยไม่เหมาะสม

ในส่วนของเอกสารจะต้องทำการควบคุมเพื่อที่จะมั่นใจได้ว่าเอกสารที่จัดทำขึ้นจะดัดส่งและมืออยู่ใน ส่วนงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำ ตรวจสอบหรือแก้ไข และอนุมัติจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

หลักการ

การควบคุมเอกสารเป็นอีกส่วนหนึ่งที่สำคัญมากในระบบจัดการ เพราะเอกสารมีไว้เพื่อเป็นข้อตกลงให้ ทุกคนที่อยู่ในระบบ มีความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งการจัดการ การบังคับบัญชา หน้าที่ความ รับผิดชอบขั้นตอนการดำเนินงาน และวิธีการทำงาน พร้อมทั้งเป็นการประกันความต่อเนื่องของระบบงาน

นอกจากนี้ข้อมูล เอกสารการปฏิบัติงานต่าง ๆ ยังเป็นหลักฐานสำคัญที่ใช้ในการตรวจสอบและพัฒนา ระบบการจัดการให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยการจัดเก็บบันทึกข้อมูล หรือเอกสารอาจเก็บในรูปของเอกสาร หรือสื่อ อิเล็กทรอนิกส์ได้

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้การจัดทำเอกสารเป็นไปอย่างถูกต้องตามข้อกำหนดของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
- เพื่อให้การปฏิบัติของสถานประกอบกิจการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน
- เพื่อประกันความต่อเนื่องของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
- เพื่อแนใจว่าผู้ปฏิบัติงาน/ผู้เกี่ยวข้อง ได้เอกสารฉบับล่าสุด ถูกต้องไว้ใช้งาน
- เพื่อให้มั่นใจว่าบันทึก มีการจัดเก็บอย่างถูกต้องเหมาะสม
- เพื่อให้สามารถประเมินประสิทธิภาพของการจัดการประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบ กิจการได้

ขอบเขต

การควบคุมเอกสารในระบบ ครอบคลุมขั้นตอนตั้งแต่ การออกแบบ การแก้ไข การทบทวนและ การรับรองเอกสาร รวมทั้งการจัดทำบัญชีหลักของเอกสารและวิธีการในการแจกจ่ายเอกสาร การกำหนด สถานที่ใช้งานการซื้อสถานปัจจุบันเอกสาร การทำลายเอกสาร การกำหนดผู้รับผิดชอบควบคุมเอกสาร การรักษาเอกสาร บันทึกข้อมูล ครอบคลุมเอกสาร บันทึกข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหมดของระบบการ ประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. จัดทำเอกสารขั้นตอนการดำเนินงานควบคุมเอกสาร อย่างน้อยคราวมีการควบคุม ดังนี้
 - 1.1 กำหนดรายละเอียดของวิธีการออกเอกสาร การแก้ไข การทบทวนและการรับรอง เอกสารเกี่ยวข้องกับการประเมินความเสี่ยง ซึ่งอาจระบุผู้รับผิดชอบไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

เอกสาร	ผู้ขอออกเอกสาร	ผู้ทบทวน	ผู้รับรอง
นโยบาย	คณะกรรมการ	คปอ. หรือ ประธาน คณะกรรมการ*	นายจ้าง
คู่มือการประเมิน ความเสี่ยง	คณะกรรมการ	คปอ. หรือ ประธาน คณะกรรมการ*	นายจ้าง
ขั้นตอนการดำเนินการ	คณะกรรมการ	คปอ. หรือ ประธาน คณะกรรมการ*	นายจ้าง
วิธีการปฏิบัติ	ลูกจ้างระดับปฏิบัติการ	คณะกรรมการ	คปอ. หรือ ประธาน คณะกรรมการ*
แบบฟอร์ม/รายงาน	ลูกจ้างระดับปฏิบัติการ	คณะกรรมการ	คปอ. หรือ ประธาน คณะกรรมการ*

หมายเหตุ : * ในกรณีที่สถานประกอบกิจกรรมมี คปอ. ให้พิจารณาระบุเป็นผู้รับผิดชอบเป็นลำดับแรก

- 1.2 จัดทำบัญชีหลักของเอกสารและวิธีการในการแจกจ่ายเอกสาร
- 1.3 กำหนดสถานที่ใช้งานของเอกสารให้ชัดเจนในแต่ละจุดปฏิบัติงาน
- 1.4 กำหนดวิธีการขึ้นป้ายสถานะเอกสารของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ที่ใช้บับล่าสุด ที่ยกเลิก และจัดทำทะเบียนบันทึกให้เป็นปัจจุบัน
- 1.5 กำหนดวิธีการขึ้นป้ายควบคุมเอกสารที่รับจากภายนอก เช่น กฏหมาย ข้อกำหนด เป็นต้น และจัดทำทะเบียนบันทึกให้เป็นปัจจุบัน
2. ประกาศใช้เอกสารขั้นตอนการดำเนินงานควบคุมเอกสาร
3. จัดทำขั้นตอนการดำเนินงานรักษาบันทึก เอกสาร โดยมีสาระสำคัญที่ควรดำเนินการ ดังนี้
 - 3.1 กำหนดวิธีการรวบรวม และเก็บรักษา และการกำหนดระยะเวลาในการเก็บ ที่แสดงถึงระยะเวลาในการควบคุมเอกสาร ซึ่งอาจกำหนดทบทวนเอกสารควบคุมเป็นระยะทุก 1 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างภายในสถานประกอบกิจการ
 - 3.2 จัดทำรายการทะเบียนรักษาบันทึก เอกสาร อาทิ เช่น แบบขออนุญาตออกเอกสาร การแก้ไข ยกเลิกเอกสาร ทะเบียนเอกสารควบคุม ทะเบียนเอกสารยกเลิก ทะเบียนควบคุมแบบฟอร์ม เป็นต้น
 - 3.3 กำหนดวิธีการทำลายบันทึก หรือการป้องกันมิให้มีการนำไปใช้ปฏิบัติ กรณีสำหรับเอกสารที่ยกเลิกแล้วแต่ยังจำเป็นในการใช้อ้างอิง

4.3.5 การกำหนดแนวทางการควบคุมความเสี่ยง

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้างที่ได้รับหรืออาจจะได้รับความเสี่ยงทั้งทางตรงและทางอ้อมที่สอดคล้องกับผลของการประเมินความเสี่ยงฯ ในแต่ละกิจกรรมที่มีการใช้งานสารเคมีในการปฏิบัติงาน ให้มีความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ทั้งนี้จะต้องมั่นใจได้ว่ามาตรการหรือวิธีการในการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้างที่กำหนดขึ้นนั้นจะสามารถดำเนินการได้ภายใต้ความเหมาะสมในการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ

การควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้างนั้นจะต้องครอบคลุมไม่เฉพาะสภาวะปกติทั่วไปของการทำงานเท่านั้นแต่จะต้องรวมถึงสภาวะผิดปกติและสภาวะฉุกเฉินที่อาจจะเกิดขึ้น

หลักการ

ระบบการประเมินความเสี่ยงฯ กำหนดให้มีการเตรียมวิธีการในการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้างในสถานประกอบกิจการอย่างเหมาะสม โดยสอดคล้องกับความเสี่ยง นโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมาย ตามผลการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงฯ โดยสามารถจัดเป็นกิจกรรมหลายรายรูปแบบ ที่มีการกำหนดรูปแบบกิจกรรมเป็นลายลักษณ์อักษร รวมถึงการบันทึกข้อมูลการจัดกิจกรรม และการประเมินผลประสิทธิภาพกิจกรรม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้มั่นใจว่าการวิธีการดำเนินงานในการควบคุมความเสี่ยงจากผลการประเมินความเสี่ยงฯ ที่จัดทำขึ้น ให้มีการดำเนินการถูกต้องและเหมาะสม ตามสิทธิอันพึงมีพึงได้ที่เหมาะสมแก่ลูกจ้างที่สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานสถานประกอบกิจการ

ขอบเขต

การควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้างในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ควรจะมี

1. การพิจารณาผลการวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงฯ ของสารเคมีอันตรายที่ได้เพื่อนำมาระบุถึงความต้องการในการดำเนินกิจกรรม
2. จัดทำแผนและรูปแบบจัดกิจกรรมบริหารจัดการความเสี่ยงฯ
3. ประเมินความเป็นไปได้ในการทำกิจกรรม
4. มีการจัดเก็บบันทึกติดตามผล อย่างเหมาะสม
5. มีการสนับสนุนจากนายจ้างอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง
6. มีการสนับสนุนให้ลูกจ้างมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. กำหนดขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง มีรายละเอียดครอบคลุมประเด็น ดังนี้

- การกำหนดความจำเป็นและการวางแผนการกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง
- การระบุรูปแบบ และการดำเนินการจัดกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง
- การจัดเก็บบันทึกผลการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง ภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินงาน
- การประเมินผลกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง
- การติดตามตรวจสอบ

2. กำหนดการดำเนินแผนการดำเนินกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง ซึ่งต้องพิจารณาให้เป็นตามความต้องการของสถานประกอบกิจการ (นโยบาย)

2.1 เนื้อหาลักษณะการจัดกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง ควรครอบคลุม

(1) การกำจัด/ลดความเสี่ยง เช่น มาตรการการเปลี่ยนสารเคมีที่ใช้ การใช้การออกแบบทางวิศวกรรม เป็นต้น

- (2) การควบคุมความเสี่ยง เช่น การจัดหมุนเวียนกะ การจัดการสวมใส่ PPE เป็นต้น
- (3) การเฝ้าระวังความเสี่ยง เช่น การตรวจสอบ

2.2 การจัดทำบันทึกแผนการจัดกิจกรรมการควบคุมความเสี่ยงให้แก่ลูกจ้าง โดยทั่วไปประกอบด้วย

- (1) ข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมกิจกรรม
- (2) ชื่อกิจกรรม
- (3) รูปแบบกิจกรรม
- (4) วันที่ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรม
- (5) ผลของการจัดกิจกรรม

4.4 การตรวจสอบ แก้ไข

4.4.1 การตรวจติดตามเฝ้าระวัง ตรวจสอบการดำเนินงาน

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการตรวจสอบ และวัดผลการดำเนินงานทั้งเชิงรับและเชิงรุกของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามนโยบาย เป้าหมายในการประเมินความเสี่ยงฯ โดยมีการพิจารณาจัดทำรายงานการตรวจติดตามในประเด็น ดังนี้

ก) ผลของการดำเนินงานและความคืบหน้าของการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข) ปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่มีเกี่ยวข้องในการนำมารวบเคราะห์ผลการประเมินความเสี่ยงฯ เช่น โดยเฉพาะในกรณีที่มีการใช้เครื่องมือวัดเพื่อตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับสัมผัสสารเคมีของลูกจ้างเครื่องมือวัดเหล่านั้นจะต้องมีการสอบเทียบและหรือหวนสอบอย่างเหมาะสม รวมถึงมีวิธีการเก็บตรวจวัดและวิเคราะห์ตัวอย่างที่ถูกต้อง เหมาะสม

หลักการ

แผนการดำเนินงานจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ตามนโยบาย เป้าหมายในการประเมินความเสี่ยงฯ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับการเฝ้าระวัง ตรวจสอบและวิเคราะห์การปฏิบัติงาน ทั้งหมดของการประเมินความเสี่ยงฯ ซึ่งจะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความผิดพลาด และป้องกันไม่ให้เกิดข้อของความสูญเสียจากความผิดพลาดเกิดขึ้น ซึ่งในกรณีมีการใช้เครื่องมือในการตรวจสอบ วิเคราะห์ จะต้องมีระบบการจัดการกับเครื่องมือวัดนั้นเพื่อให้มั่นใจว่าเครื่องมือวัดนั้นอ่านค่าได้อย่างถูกต้องเมื่อใช้งาน

วัตถุประสงค์

เพื่อกำหนดวิธีการติดตามในเฝ้าระวัง ตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานในทุกกระบวนการ กิจกรรมที่ได้กำหนดขึ้นในการประเมินความเสี่ยงฯ เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ และเป้าหมายของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ที่กำหนดขึ้น และมั่นใจว่าสามารถนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบเขต

เป็นการกำหนดแนวทางการกำหนดแผนการติดตามในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบและวิเคราะห์ วัดผลการปฏิบัติงานในกิจกรรม หรือกระบวนการว่าบรรลุเป้าหมายการประเมินความเสี่ยงฯ ที่กำหนดไว้ หรือไม่ขึ้นต่อการปฏิบัติ

1. จัดทำขั้นตอนการดำเนินงานการตรวจติดตามเฝ้าระวัง ตรวจสอบการดำเนินงาน มีรายละเอียด ดังนี้

- กระบวนการติดตามการปฏิบัติตามแผนงานระบบการประเมินความเสี่ยงฯ

- กระบวนการติดตามการปฏิบัติตามแผนควบคุมความเสี่ยง
- กระบวนการติดตามการปฏิบัติตามกฎหมายและข้อกำหนด
- กระบวนการติดตามการปฏิบัติตามแผนการดูแลสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานฯ
- กระบวนการติดตามการรายงานสถิติทางสุขภาพจากการใช้สารเคมีในการปฏิบัติงาน

2. กำหนดแผนการตรวจติดตามเฝ้าระวัง ตรวจสอบการดำเนินงาน โดยกำหนดความถี่

ผู้รับผิดชอบ และผลการดำเนินงาน ซึ่งอาจกำหนดให้คณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการ เป็นต้น

3. ต้องมีการจัดทำรายงานความก้าวหน้าผลการตรวจสอบ วิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานที่ตรวจติดตามให้กับประธานคณะกรรมการ ทราบเป็นระยะ ๆ เพื่อรับทราบ หรือแก้ไขและป้องกันต่อไป

4. ในกรณีเกี่ยวกับที่ใช้เครื่องมือวัดเพื่อตรวจวัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน และการได้รับสัมผัสสารเคมีของลูกจ้าง ให้มีการกำหนดให้มีความถี่ในการสอบเทียบความถูกต้อง และจัดทำข้อมูลรายงานเป็นประวัติของอุปกรณ์ไว้ รวมถึงการกำหนดวิธีการเก็บตรวจวัดและวิเคราะห์ตัวอย่าง และพร้อมนำมาแสดงได้

4.4.2 การตรวจประเมินระบบ

สถานประกอบกิจการจะต้องมีวิธีการในการตรวจประเมินระบบการบริหารจัดการที่ได้จัดทำขึ้น เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค และแนวทางในการปรับปรุงของการนำไปปฏิบัติใช้ในช่วงเวลาที่ผ่านมา และนำผลจากการตรวจประเมินระบบเสนอให้ฝ่ายบริหารเพื่อรับทราบและนำไปดำเนินการ

ในการตรวจประเมินระบบที่ดำเนินการนั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถในการตรวจประเมินระบบ การประเมินความเสี่ยงฯ และมีความเป็นอิสระจากกิจกรรมของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ที่ทำการตรวจประเมิน

หลักการ

การตรวจประเมินระบบเป็นหัวใจสำคัญ เพราะเป็นกระบวนการค้นหาข้อเท็จจริงที่เป็นข้อบกพร่อง เพื่อเป็นการประเมินประสิทธิภาพ/ประสิทธิผลของการจัดทำระบบ ทำให้มั่นใจว่าระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการที่กำหนดวางแผนไว้นั้น ได้รับการปฏิบัติภายใต้นโยบาย เป้าหมาย กฎหมายและข้อกำหนดในประเมินความเสี่ยงฯ อย่างแท้จริง และผลการตรวจประเมินจะเป็นข้อมูล ให้นายจ้างของสถานประกอบกิจการนำไปพิจารณาบทวนนโยบาย และกิจกรรมในโอกาสต่อไป เพื่อปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาสถานประกอบกิจการอย่างต่อเนื่อง

วัตถุประสงค์

- เพื่อตรวจประเมินว่า ระบบการดำเนินงานที่มีอยู่นั้นสอดคล้องเป็นไปตามข้อกำหนดของระบบ การประเมินความเสี่ยงฯ หรือไม่
- เพื่อที่จะนำผลการตรวจประเมิน ไปเป็นข้อมูลให้ฝ่ายบริหารพิจารณาบทวนต่อไป

ขอบเขต

- การตรวจประเมินระบบ ต้องพิจารณาว่าการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ มีดังนี้หรือไม่
 - ความครบถ้วนตามข้อกำหนดมาตรฐานฯ
 - ความบรรลุตามสิ่งที่สถานประกอบกิจการกำหนด
- การตรวจสอบต้องระบุจุดดี และจุดด้อยที่พบในการดำเนินการของสถานประกอบกิจการ

ขั้นตอนการปฏิบัติ

การการดำเนินการตรวจประเมินระบบ โดยมีรายละเอียดครอบคลุมขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

- การจัดเตรียมผู้ตรวจ ซึ่งมีคุณสมบัติผู้ตรวจประเมิน ดังนี้
 - ต้องเป็นอิสระในการตรวจ คือ ไม่ตรวจหน่วยงานที่ตนรับผิดชอบดูแล หรือทำงาน
 - ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ

- 1.3 ต้องมีความเข้าใจในกฎหมายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง
- 1.4 ในทีมผู้ตรวจประเมินอย่างน้อยต้องมีผู้มีความรู้ทางด้านการประเมินความเสี่ยงฯ ใน การประเมินกิจกรรมงานที่ไปตรวจ
 - 1.5 ต้องมีทักษะในการตรวจติดตามระบบ
2. จัดทำแผนการตรวจประเมินระบบ ควรพิจารณาสิ่งต่าง ๆ ดังนี้
 - 2.1 หน่วยงานที่ถูกตรวจสอบ กล่าวคือ ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
 - 2.2 ความถี่ในการตรวจประเมิน ไม่ได้กำหนดโดยหลักการตายตัว ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ของสถานประกอบกิจการ ซึ่งพิจารณาจาก
 - ระยะเวลาที่นำระบบไปปฏิบัติ กล่าวคือ ระยะเวลาในการจัดทำระบบที่มีการดำเนินการอย่างจริงจัง จะมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการดำเนินงานเกิดขึ้น ถ้าการดำเนินงานผ่านไป มี การแก้ไขปรับปรุงจนระบบมีประสิทธิผลในการประเมินความเสี่ยงฯ แล้วในระดับหนึ่ง ก็อาจลดความถี่ในการ ตรวจลงได้
 - ความสำคัญต่อระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการ กล่าวคือ กิจกรรมใดมีความเสี่ยงมากควรมีการตรวจประเมินมากกว่า
 - ผลการตรวจประเมินที่ผ่านมา กล่าวคือ ความถี่ในการตรวจประเมินมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับจำนวนข้อบกพร่องที่พบในการตรวจสอบที่ผ่านมา ถ้าข้อบกพร่องจากการตรวจที่ผ่านมา มีน้อย ความถี่ในการตรวจครั้งต่อไปก็อาจลดลงได้ เป็นต้น
 - การเปลี่ยนแปลงในสถานประกอบกิจการ เช่น เปลี่ยนแปลงระบบบริหารงาน เปลี่ยนผังสถานประกอบกิจการ เปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี เปลี่ยนแปลงกรรมวิธีการผลิต ก็ควรมีการเพิ่มการ ตรวจประเมิน
- 2.3 รายละเอียดที่ระบุไว้ในแผนการตรวจประเมิน ควรระบุถึง
 - หน่วยงานผู้ถูกตรวจประเมิน และผู้รับผิดชอบ
 - วัน เวลา สถานที่ และระยะเวลาที่ไปตรวจประเมิน
 - ข้อกำหนดของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ ที่จะตรวจประเมิน
 - รายชื่อคณะกรรมการตรวจประเมิน ซึ่งประกอบด้วย หัวหน้าคณะกรรมการประเมิน และผู้ร่วม ตรวจประเมิน
3. การเตรียมการก่อนตรวจประเมิน
 - 3.1 สำหรับคณะกรรมการตรวจประเมิน
 - หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน ควรประชุมผู้ร่วมตรวจประเมินเพื่อชี้แจงรายละเอียด ต่าง ๆ ของการตรวจสอบ เช่น งานที่มีอิทธิพล เอกสารที่ควรตรวจสอบ
 - ผู้ร่วมตรวจประเมิน ควรทราบเอกสารต่าง ๆ ของผู้ถูกตรวจประเมิน ที่เกี่ยวข้อง กับข้อกำหนดที่จะไปตรวจประเมิน รวมทั้งกำหนดหัวข้อคำถามหรือรายการที่จะไปตรวจประเมินไว้ล่วงหน้า เพื่อความสะดวก ครอบคลุม และควบคุมเวลาในการตรวจประเมิน
 - 3.2 สำหรับผู้ถูกตรวจประเมิน

- ผู้รับผิดชอบดูแลในหน่วยงานที่ถูกตรวจประเมิน ควรแจ้งกำหนดการตรวจประเมินให้แก่ผู้เกี่ยวข้องในหน่วยงานของตนทราบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการตรวจประเมิน

4. การดำเนินการตรวจประเมิน

4.1 การประชุมก่อนการตรวจประเมิน โดยดำเนินการ ดังนี้

- แนะนำสมาชิกในคณะกรรมการตรวจประเมิน
- ชี้แจงขอบข่าย วัตถุประสงค์ และแผนการการตรวจประเมิน
- แจ้งขั้นตอนและวิธีการตรวจประเมิน โดยสังเขป
- แจ้งวัน เวลาที่จะประชุมหลังการตรวจประเมิน

4.2 รวบรวมหลักฐาน โดยคณะกรรมการตรวจประเมินทำการตรวจประเมิน โดยดำเนินการ ดังนี้

- สัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติงาน
- ตรวจจากเอกสาร (Documents Audit)
- ตรวจจากสภาพการปฏิบัติงานและสถานที่จริงรวมถึงบริเวณโดยรอบ (Site Audit)

โดยคณะกรรมการตรวจประเมินต้องทำการบันทึกรายละเอียดที่ได้ทั้งหมด เพื่อนำไปพิจารณาตัดสินประสิทธิผลการดำเนินการ

4.3 การประชุมหลังการตรวจประเมิน (Closing Meeting) ภายหลังจากการตรวจประเมิน คณะกรรมการตรวจประเมินต้องประชุมซึ่งร่วมกับผู้รับผิดชอบของหน่วยงานที่ถูกตรวจสอบทั้งหมด ให้ทราบและเข้าใจถึงความไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดที่ตรวจพบและขอให้แก้ไข กับผู้ถูกตรวจประเมิน เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุงต่อไป

5. รายงานการตรวจประเมิน (Audit Report)

หัวหน้าคณะกรรมการตรวจประเมิน ควรจัดทำรายงานผลการตรวจสอบระบบส่งให้แก่หน่วยงานที่ถูกตรวจประเมินและคณะกรรมการ รับทราบเบื้องต้น โดยรวมมีข้อมูลดังนี้

- หน่วยงานที่ถูกตรวจประเมิน / ผู้รับผิดชอบหน่วยงาน
- ขอบข่ายการตรวจประเมิน
- วัน เวลาที่ทำการตรวจประเมิน
- รายชื่อคณะกรรมการตรวจประเมิน
- สรุปข้อบกพร่องที่ไม่สอดคล้องที่ตรวจพบ
- สรุปข้อสังเกตเพื่อใช้ในการปรับปรุงระบบ (ถ้ามี)
- สรุปความเห็นของคณะกรรมการตรวจประเมิน ที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของการดำเนินงาน

6. การติดตามการแก้ไขและป้องกัน

ภายหลังจากแต่ละหน่วยงานที่ถูกตรวจประเมิน ได้รับรายงานผลการตรวจนับประเมิน ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด เพื่อดำเนินการพิจารณาระบุแนวทางในการแก้ไข และป้องกันความไม่สอดคล้อง และระบุกำหนดวันเสร็จสิ้นการดำเนินการแก้ไข ส่งกลับให้คณะกรรมการตรวจประเมิน เพื่อนำไปติดตามผลการดำเนินการ และประสิทธิผลของการแก้ไข และป้องกัน และจัดทำรายงานส่งให้แก่หน่วยงานที่ถูกตรวจประเมินและคณะกรรมการ ต่อไป

4.4.3 การดำเนินการเมื่อเกิดความผิดปกติหรือบกพร่อง

สถานประกอบกิจการจะต้องกำหนดผู้รับผิดชอบและอำนาจหน้าที่ และมีวิธีการในการสอบสวน และ/หรือจัดการสำหรับเรื่องดังต่อไปนี้

- ก) เมื่อเกิดความผิดปกติหรือบกพร่องของปัจจัยและตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อลูกจ้าง
- ข) ข้อร้องเรียนและข้อเสนอแนะที่ได้รับ
- ค) ขัดสาเหตุของปัญหาจากความผิดปกติหรือข้อบกพร่อง
- ง) มาตรการในการป้องกันการเกิดขึ้นและ/หรือมาตรการในการป้องกันการเกิดขึ้นของความผิดปกติหรือข้อบกพร่อง
- จ) ตรวจสอบประสิทธิผลของมาตรการต่าง ๆ ที่จัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาของความผิดปกติหรือข้อบกพร่อง

หลักการ

จากการตรวจสอบติดตามเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และการตรวจประเมินการปฏิบัติงานของระบบ เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ทราบว่าสถานประกอบกิจการมีการปฏิบัติงานเป็นอย่างไร และเมื่อพบข้อบกพร่องเกิดขึ้นและหรือมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้น ก็ย่อมจำเป็นต้องหาสาเหตุและดำเนินการแก้ไขและป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อให้สถานประกอบกิจการมีการเตรียมการรับมือในสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด และปรับปรุงแก้ไข และมีการพัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ขอบเขต

การดำเนินการแก้ไข ป้องกันนี้ ใช้เมื่อพบสิ่งที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงฯ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้

- การไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดมาตรฐานที่เกี่ยวกับระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
- การไม่ปฏิบัติตาม คู่มือ ขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนงานในการประเมินความเสี่ยงฯ ที่สถานประกอบกิจการกำหนดขึ้น

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. สถานประกอบกิจการต้องจัดทำขั้นตอนการดำเนินงานการแก้ไขและการป้องกัน ที่เกิดขึ้นจาก
 - การตรวจติดตามเฝ้าระวัง ตรวจสอบ การดำเนินงาน
 - การตรวจประเมิน
 - ข้อร้องเรียน และข้อเสนอแนะ

โดยกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบในการดำเนินงานแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงานการแก้ไข และการป้องกัน ให้ชัดเจน

2. มีการระบุรายการความผิดปกติหรือบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด
3. มีการกำหนดวิธีการแก้ไขและป้องกันเบื้องต้น ไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก
4. มีการกำหนดผู้รับผิดชอบ และระยะเวลาดำเนินการแก้ไขและป้องกัน และสรุปรายงานให้คณะกรรมการทราบ เพื่อวิเคราะห์และหมายเหตุการป้องกันต่อไป
5. มีการจัดเก็บแบบรายงานความผิดปกติหรือบกพร่องที่ไม่เป็นไปตามข้อกำหนด ให้เป็นบันทึกในระบบการประเมินความเสี่ยงฯ

4.5 การทบทวนจัดการ

4.5 การทบทวนของฝ่ายบริหาร

สถานประกอบกิจการโดยฝ่ายบริหารต้องจัดให้มีการทบทวนระบบการประเมินความเสี่ยงฯ เป็นระยะ ๆ เพื่อให้แน่ใจว่าบังคับมีความเหมาะสม ความเพียงพอและมีประสิทธิภาพของการดำเนินการ ทั้งนี้ใน การทบทวนนี้จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา โดยผลการทบทวน จะต้องกล่าวถึงความเป็นไปได้ที่จะมีการปรับปรุงนโยบาย วัตถุประสงค์เป้าหมายและการนำข้อกำหนดของ ระบบการบริหารจัดการนี้ไปใช้งาน

หลักการ

การทบทวนระบบการประเมินความเสี่ยงฯ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ โดยนายจ้างของสถานประกอบ กิจการมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการผลักดันให้การดำเนินงานของระบบบรรลุนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สถานประกอบกิจการทราบว่าการดำเนินการทำระบบที่ทำมา บรรลุนโยบายและ วัตถุประสงค์หรือไม่
2. เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติตามข้อกำหนด ของระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
3. เพื่อทบทวน ปรับปรุง และแก้ไข ระบบฯ ให้เหมาะสม สำหรับการควบคุม หรือลดลงที่มีผลต่อ สุขภาพของลูกจ้าง ให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด

ขอบเขต

การทบทวนการจัดการโดยนายจ้างนี้ มีขอบเขตครอบคลุมถึงการทบทวนผลการปฏิบัติกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการประเมินความเสี่ยงฯ ในสถานประกอบกิจการ โดยอาจจัดการพิจารณาทบทวนรวม กับเรื่องอื่น ๆ ได้

ขั้นตอนการปฏิบัติ

1. ประธานคณะกรรมการ กำหนดแผนการปฏิบัติการสำหรับการทบทวนจัดการตามความเหมาะสม ขึ้นอยู่กับความเข้มแข็งในการดำเนินงานของทีมเป็นสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปการทบทวนการจัดการนี้ดำเนินการ อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
2. องค์ประชุมครัวประกอบด้วยคณะกรรมการผู้บริหารสถานประกอบกิจการ ประธานคณะกรรมการ และ คณะกรรมการประเมินความเสี่ยงฯ โดยนายจ้างของสถานประกอบกิจการเป็นประธานการประชุม
3. กำหนดประเด็นการทบทวนนั้น เป็นการพิจารณาข้อมูลข่าวสารทุกอย่างที่จำเป็นในการประเมิน ประสิทธิภาพของระบบประเมินความเสี่ยงฯ โดยคณะกรรมการสามารถเรื่องได้ที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ

เป็นเงื่อนไขการปฏิบัติงาน ลักษณะกิจกรรม หรือผลกระทบของระบบประเมินความเสี่ยงฯ ที่มีต่อผลการดำเนินงานของสถานประกอบกิจการ

แต่อย่างไรก็ตาม ในการทบทวนการจัดการระบบประเมินความเสี่ยงฯ จำเป็นต้องครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

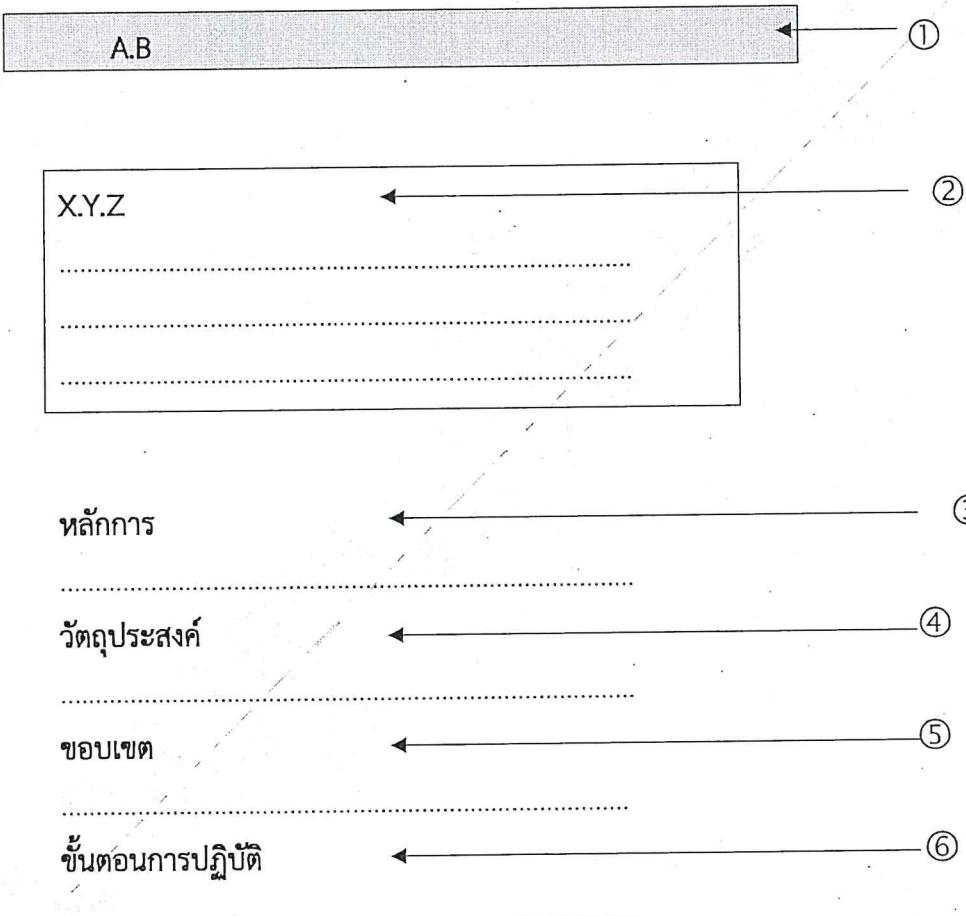
- 3.1 ผลการดำเนินงานของระบบประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการทั้งหมด
- 3.2 ผลการปฏิบัติเฉพาะแต่ละข้อกำหนด
- 3.3 ประเมินความเหมาะสมของนโยบายประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการ กับผลการดำเนินงานของระบบฯ ที่ได้ทำมา
 - 3.4 สิ่งที่ตรวจพบจากการตรวจสอบ และแนวทางแก้ไขปัญหาของระบบ
 - 3.5 ผลการดำเนินการแก้ไขปัญหาของการทบทวนการจัดการครั้งที่ผ่านมา
 - 3.6 ประสิทธิภาพในการบริหารระบบการประเมินความเสี่ยงฯ
 - 3.7 ปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ที่มีผลกระทบต่อการดำเนินการจัดการระบบฯ เช่น การเปลี่ยนโครงสร้างสถานประกอบกิจการ การแก้ไขข้อกำหนดกฎหมาย การเปลี่ยนกระบวนการผลิต เป็นต้น
4. ต้องมีการเตรียมข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะพิจารณาทบทวน ให้พร้อมที่ในการเจกล่ายให้แก่คณาจารย์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีการขอข้อมูล
5. ควรมีการตั้งคำถามในการทบทวนการจัดการระบบ คือ
 - 5.1 ระบบที่เป็นอยู่ยังเหมาะสมสมกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินอยู่หรือไม่
 - 5.2 ระบบที่ใช้อยู่มีประสิทธิภาพ และเป็นที่เข้าใจของผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องหรือไม่
 - 5.3 ระบบที่ใช้อยู่สามารถได้รับการพิจารณาพัฒนาให้ดีขึ้นหรือไม่
6. ผลการประชุมทบทวนระบบประเมินความเสี่ยงฯ ของสถานประกอบกิจการทุกเรื่องต้องมีการบันทึกในรายงานบันทึกการประชุม และในกรณีที่มีการตัดสินใจให้มีการดำเนินการอันสืบเนื่องมาจากการพิจารณา ต้องระบุชื่อบุคคลผู้รับผิดชอบในการดำเนินการนั้น ๆ ด้วย เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินการภายหลัง

5. ภาคผนวก

ภาคผนวก ก. คำแนะนำในการใช้มาตรฐาน

คำแนะนำในการใช้มาตรฐานฯ นี้ ชี้แจงให้ผู้ใช้สามารถดำเนินการตามระบบของมาตรฐานฉบับนี้ทีละขั้นตอนตามลำดับ และสามารถยึดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้ตามความชำนาญ หรือประสบการณ์ของผู้จัดทำได้ซึ่งในแต่ละขั้นตอนจะมีหัวข้อต่าง ๆ ที่ประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ ขอบเขต ขั้นตอน การปฏิบัติงาน ที่จะทำ ให้ผู้จัดทำระบุเข้าใจถึงความต้องการของข้อกำหนดของมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ดังนี้

1. รายละเอียดของส่วนประกอบต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนในมาตรฐาน



2. คำอธิบายรายละเอียดของส่วนประกอบต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนในมาตรฐาน

- 1) A.B คือ ข้อกำหนดหลักของระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย
- 2) ข้อ X.Y.Z คือ ข้อกำหนดย่อยของระบบมาตรฐานการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย และเนื้อหาที่ปรากฏหลังตัวเลข คือสิ่งที่สถานประกอบกิจการต้องดำเนินการ
- 3) หลักการ คือ เหตุผลที่แสดงถึงความจำเป็น ที่ต้องดำเนินการในขั้นตอนนั้น

- 4) วัตถุประสงค์ คือ จุดมุ่งหมายของการดำเนินการในเรื่องนี้
- 5) ขอบเขต คือ ครอบในการปฏิบัติ หรือพื้นที่ หน่วยงานของสถานประกอบกิจการที่นำเอาระบบการประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพของลูกจ้าง ในกรณีใช้สารเคมีอันตราย ไปปฏิบัติ
- 6) ขั้นตอนการปฏิบัติ คือ ลำดับขั้นตอนในการดำเนินการต่าง ๆ ในเรื่องข้อกำหนดนี้ ๆ

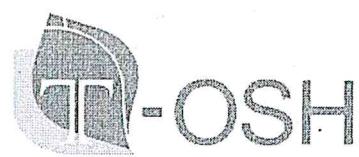
ภาคผนวก ข. ตัวอย่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน

- 1) การกำหนดให้จัดทำรายการสารเคมีที่ใช้งานในสถานประกอบ ซึ่งประกอบด้วยมาตรการที่มีข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - กฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหารจัดการและดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย พ.ศ. 2556
 - ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง แบบบัญชีรายรื่นสารเคมีอันตรายและรายละเอียดข้อมูลความปลอดภัยของสารเคมีอันตราย ประกาศในราชกิจจานุเบกษา พ.ศ. 2556
- 2) การกำหนดการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง สำหรับการดำเนินการประเมินความเสี่ยงด้านสุขภาพ และจัดทำเอกสารสมุดสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วยมาตรการที่มีข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่
 - กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง และส่งผลการตรวจแก่พนักงานตรวจแรงงาน พ.ศ. 2547
 - ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดสารเคมีอันตรายที่ให้นายจ้างจัดให้มีการตรวจสุขภาพของลูกจ้าง พ.ศ. 2552
 - ประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดแบบสมุดสุขภาพประจำตัวของลูกจ้าง ที่ทำงานเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยง และแบบแจ้งผลการตรวจสุขภาพของลูกจ้างที่พบความผิดปกติหรือความเจ็บป่วย การให้การรักษาพยาบาล และการป้องกันแก้ไข พ.ศ. 2551
 - ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4409 (พ.ศ. 2555) เรื่อง กำหนดมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม "แนวปฏิบัติการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงด้านเคมีและการจาก การประเมินความเสี่ยงในสถานประกอบกิจการ"

3) การกำหนดการประเมินความเสี่ยงของลูกจ้างที่สัมผัสสารเคมีอันตรายในสภาพแวดล้อมในทำงาน ซึ่งสามารถนำไปใช้ประกอบการพิจารณากำหนดการตรวจสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยง ซึ่งประกอบด้วยมาตรการที่มี ข้อบังคับตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4439 (พ.ศ. 2555) เรื่อง กำหนดมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม การประเมินความเสี่ยงด้านสารเคมีต่อสุขภาพผู้ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม

- ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม ฉบับที่ 4441 (พ.ศ. 2555) เรื่อง กำหนดมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ข้อกำหนดการประเมินการสัมผัสสารเคมีอันตรายในสิ่งแวดล้อมของสถานที่ทำงาน



สถาบันส่งเสริมความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (องค์การมหาชน)
เลขที่ 18 ถนนบรรราชชนนี แขวงอิมพีรี เขตคลองเตย กรุงเทพฯ 10170



www.tosh.or.th



สถาบัน-TOSH



TOSHThailand



02 448 9111



@TOSH